

Wijdmeren

The logo for 'Wijdmeren' is written in a black, cursive script. The word is slanted upwards to the right. A thick, dark grey shadow is cast beneath the letters, creating a three-dimensional effect. The shadow is composed of several overlapping, rounded shapes that follow the contour of the text.

IEDER MENS TELT

WMO beleidsplan 2008-2011

Inhoudsopgave beleidsplan WMO 2008-2011

Afkortingenlijst en Begrippenlijst	pag. 2
Voorwoord en samenvatting	pag. 5
Beleidsvoornemens 2008-2011, aandachtspunten in de WMO	pag. 7
Inleiding	
1. Aanleiding van de nota.....	pag. 9
2. Regionale visie WMO.....	pag. 9
3. Lokale uitwerking WMO.....	pag. 11
3.1. Informatie van inwoners.....	pag. 11
3.2. Inspraak op de nota.....	pag. 12
3.3. Wat moet er in het beleidsplan staan.....	pag. 12
3.4. Planning.....	Pag. 12
1. Wat betekent de WMO voor de Gemeente Wijdmeren	
1. Wat is de filosofie achter de WMO ?.....	pag. 14
2. Welke onderwerpen vallen onder de WMO ?.....	pag. 15
3. Wat kunnen en mogen we verwachten van burgers aan zelfredzaamheid en onderlinge zorg ?.....	pag. 16
4. Wat verstaan we onder Civil Society/Zorgzame Samenleving.?.....	pag. 17
5. Hoe zien we de relatie tussen burgers en de gemeente ?.....	pag. 17
2. Welk beleid heeft de gemeente Wijdmeren gevoerd?	
1. Het profiel van de gemeente.....	pag. 19
2. Het beleid van de gemeente	pag. 20
3. Ervaringen tot nu toe.....	pag. 21
3. Uitwerking van deelprogramma's	
1. Wat is nodig voor een succesvolle uitvoering van de WMO.....	pag. 23
2. Wat voor een gemeente willen we zijn.....	pag. 23
3. Sociale samenhang in dorpen, wijken en buurten.....	pag. 23
4. Jeugdzorg	pag. 24
5. Informatie en advies en het cliëntondersteuning.....	pag. 25
6. Het ondersteunen van mantelzorg en vrijwilligers	pag. 26
7. Bevorderen deelname aan de samenleving van mensen met een beperking.....	pag. 28
8. Individuele WMO voorzieningen.....	pag. 28
9. Maatschappelijke zorg in de regio Gooi en Vechtstreek	pag. 29

BIJLAGEN

Bijlage 1. Financiële middelen voor de WMO.

Bijlage 2: Regionale visie en uitgangspunten WMO.

Bijlage 3. Weergave van opmerkingen uit de inspraak:

1. informatie vanuit het Platform WMO;
2. punten uit de informatieavond.

Ter Inzage opgenomen in de WMO leesmap:

1. Voorkomen en aanpakken van multiproblemsituaties.
2. Tevredenheidonderzoek WMO Wijdmeren.
3. Verslag vrijwillig huisbezoekproject 75+.
4. Protocol gebruikelijke zorg.
5. Frictieonderzoek Huizen.

AFKORTINGENLIJST

ADL:	Algemeen Dagelijkse Levensverrichtingen
AWBZ:	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
Bbag:	Besluit Bijdrage AWBZ Gemeenten
CAK	Centraal Administratie Kantoor (Landelijk kantoor voor de inning van eigen bijdrage huishoudelijke zorg)
CIZ:	Centraal Indicatieorgaan Zorg
PP:	Patiënten Platform
MEE	Belangen behartiging voor gehandicapten, met de doelstelling hen volwaardig mee te laten participeren in de samenleving. Zij bieden ondersteuning aan mensen met een beperking.
MO:	Maatschappelijke Ontwikkeling
OGGZ:	Openbare Geestelijke Gezondheids Zorg
Platform Jeugd:	Het in 2005 opgericht overleg tussen organisaties in de jeugdzorg, waarin ook de gemeente zitting heeft. Zij hebben als doel organisatorische knelpunten in de jeugdzorg te signaleren en hiervoor een oplossing aan te dragen.
Platform WMO:	Het inspraakorgaan van de gemeente Wijdmeren waarin vertegenwoordigers namens cliëntgroepen vertegenwoordigd zijn.
PGB:	Persoons Gebonden Budget
SSIG	Samenwerkingsverband van gezondheidszorgaanbieders in de regio Gooi en Vechtstreek. De deelnemende instellingen zijn de algemene ziekenhuizen, categorale ziekenhuizen, verpleeghuizen, verzorgingshuizen, thuiszorgorganisaties, instellingen voor GGZ en instellingen voor gehandicaptenzorg.
SIS	samenwerkende organisaties voor Sociaal Cultureel Werk. Met ingang van januari zijn zij gefuseerd met Versa welzijn en is de naam SIS verdwenen.
SCP:	Sociaal Cultureel Planbureau
SVB:	Sociale Verzekerings Bank
VNG:	Vereniging Nederlandse Gemeenten
WVG:	Wet Voorziening Gehandicapten
WMO:	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WWZ:	Wonen Welzijn Zorg
SZL	Stichting Zorginstellingen Loosdrecht, per 1 januari 2008 in een nieuwe organisatie opgegaan samen met Auxilium met de naam INovum

BEGRIPPENLIJST

AWBZ :

De Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten verzekert iedere Nederlander tegen "onverzekerbare risico's", zoals het bekostigen van langdurige chronische zorg. De AWBZ vergoedt medische kosten die ziekenfondsverzekeringen of particuliere ziektekostenverzekeringen niet vergoeden. Onderzoek en preventieve maatregelen worden ook betaald uit de AWBZ.

Besluit WMO

In het besluit WMO zijn de uitvoeringsregels van de WMO vastgelegd. Daar wordt ingegaan op welke voorzieningen inwoners wel of geen recht kunnen doen gelden.

Civil Society – Zorgzame Samenleving

Civil Society, wij spreken liever van de Zorgzame Samenleving. Dit is een systeem van verbanden waar mensen vrijwillig deel van uitmaken. De verbanden in een zorgzame samenleving vallen buiten de sfeer van “gevestigde verbanden” zoals de overheid, de markt en de verbanden van familie en vrienden. De zorgzame samenleving gaat uit van betrokkenheid van burgers bij de publieke zaak, vergroting van maatschappelijk zelfbestuur, minder overheidsbemoeienis, beperking van commerciële invloeden en versterking van gemeenschapszin en tolerantie.

Compensatiebeginsel

Het compensatiebeginsel geeft gemeenten de opdracht voorzieningen te treffen ter compensatie van de beperkingen die hun burgers ondervinden in zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie. Deze voorzieningen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning stellen burgers in staat om:

- A. een huishouden te voeren;
- B. zich te verplaatsen in en om de woning;
- C. zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel;
- D. medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

Indicatie in de AWBZ of de WMO

De eerste organisatie die een cliënt tegenkomt als hij AWBZ of WMO zorg nodig heeft, is het indicatiestellende orgaan. Indicatiestellers beoordelen objectief en onafhankelijk of iemand recht heeft op een AWBZ- of WMO voorziening. De indicatiesteller brengt in kaart wat iemands aandoening, beperking of gebrek is. Het indicatiebesluit wordt geformuleerd in functies (aard van de voorziening) en klassen (hoe lang en hoe vaak iemand zorg nodig heeft). Het Centrum Indicatiestelling Zorg is verantwoordelijk voor de indicatiestelling binnen de AWBZ of de WMO.

Intramurale instellingen

Verblijfsinstellingen waar cliënten dag en nacht wonen omdat ze intensieve verzorging, begeleiding of verpleging nodig hebben. Er is een indicatie “verblijf” voor nodig om in een intramurale instelling te wonen. In AWBZ termen: instellingen die zorg leveren in combinatie met de functie verblijf.

Mantelzorg

Mantelzorgers zorgen voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende ouder, kind of ander familielid, vriend of buur. Zij geven die zorg omdat zij een persoonlijke band hebben met die persoon. De zorg die zij geven is langdurig, intensief en afhankelijk van de behoefte van de zorgvrager.

OGGZ

Openbare Geestelijke Gezondheidszorg omvat alle activiteiten op het gebied van de geestelijke gezondheidszorg die worden uitgevoerd buiten een vrijwillige, individuele hulpvraag.

Respijtzorg

Mantelzorgers, mensen die langdurig voor een ziek familielid zorgen, hebben af en toe een periode nodig dat ze de zorg aan een ander kunnen overlaten. Dan kunnen ze tijd besteden aan hobby's, recreatie en sociale contacten. De zorg kan dan tijdelijk worden overgenomen door mensen die thuis komen oppassen, maar het is ook mogelijk dat de zorgvrager een periode buitenshuis wordt verzorgd. Hoe de zorg ook wordt gegeven, binnenshuis of buitenshuis, door vrijwilligers of door beroepskrachten, zorg die wordt ingeschakeld om mantelzorgers vrijaf te geven heet *respijtzorg* of *respijthulp*. De stichting Mantelzorg Gooi en Vechtstreek bemiddelt naar deze vorm van zorg.

Wijksteunpunt

Een WIJKsteunpunt staat voor een centraal gelegen gebouw in een wijk of woonkern dat toegankelijk is voor zowel ouderen als jongeren, mensen met een lichamelijke beperking en activiteiten aanbiedt die gericht zijn op zowel alle bewoners met of zonder functiebeperkingen die nog zelfstandig wonen. Kortom voor iedereen in de kern die van een welzijnsvoorziening gebruik wil maken. De mogelijkheid van mensen uit de wijk om elkaar te ontmoeten is een belangrijk neven doel van een dergelijke voorziening. Wijkbewoners moeten elkaar makkelijk kunnen vinden.

In dit gebouw moet een combinatie van voorzieningen worden aangeboden om de naam (wijk)steunpunt te kunnen dragen. Het gaat dan om:

- één loket voor informatie over wonen, zorg en welzijn voor wijkbewoners;
- een ontmoetingsruimte voor ontmoeting, participatie en welzijnsvoorzieningen;
- het aanbieden van diensten/ondersteuning persoonlijke ondersteuning, bijv. hulp met boodschappen, oppas, mee naar de dokter; vervoersvoorzieningen, klusjesman, tuinklusjesman, administratieve ondersteuning etc.
- Culturele/publieke voorzieningen zoals: een bibliotheek, theaterzaal, tentoonstellingsruimte, internetcafé etc.

WVG

De Wet voorzieningen gehandicapten regelt de verstrekking door gemeenten van rolstoelen, Woon- en vervoersvoorzieningen aan mensen met een beperking. Deze wet is per 1 januari 2007 opgegaan in de WMO.

VOORWOORD EN SAMENVATTING

Vierjarig beleidsplan Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) “IEDER MENS TELT”

De beleidsnota WMO die u nu gaat lezen heeft tot doel voor de komende vier jaar aan te geven hoe we de WMO willen gaan uitvoeren en waarom. Daarbij staat voorop dat bij de uitvoering van het nieuwe beleid voor de WMO het uitgangspunt is dat IEDER MENS TELT!

Daarom is dit ook de titel die het vierjarig beleidsplan WMO heeft meegekregen. In het WMO beleid moet de aandacht voor de individuele burger naar voren komen. Dat deze nota nu geschreven wordt heeft enerzijds als reden dat de gemeenten verplicht zijn hun WMO beleid voor een aantal jaren vast te leggen. Anderzijds heeft het gemeentebestuur in diverse stukken aangegeven welk beleid zij voor Wijdmeren wil voeren en bestaat de wens om dit voor de WMO nader uit te werken in concrete acties.

De belangrijkste vraag is: wat gaat de gemeente doen met de uitvoering van de WMO? Om op deze vraag een antwoord te geven begint deze nota met een samenvatting van de speerpunten waar de gemeente Wijdmeren als eerste aan wil werken. De in deze nota genoemde lijst van actiepunten hebben wij aan de commissieleden, cliënten en hun vertegenwoordigers en de inwoners van Wijdmeren voorgelegd. De reacties treft u aan in bijlage 3.

Na de weergave van actiepunten volgen de achtergrondgegevens over de WMO die mede aanleiding zijn voor de aandachtspunten die hierna volgen. Omdat er veel nieuwe begrippen in de nota voorkomen is aan het begin een begrippen- en afkortingenlijstje toegevoegd. Voordat u verder leest, nog even ter herinnering.

Voor wie is de WMO?

Iedere inwoner van Wijdmeren met een beperking kan van de gemeente een voorziening krijgen in het kader van de WMO, ongeacht leeftijd of inkomen. Dus zowel kinderen, als jongeren en volwassenen. De toekenning van een voorziening is niet afhankelijk van het inkomen (met uitzondering van de eventuele toekenning van hulp bij het huishouden en een vaste bijdrage voor bepaalde vervoersvoorzieningen). Inwoners hebben recht op een voorziening wanneer deze noodzakelijk is op grond van uw medische omstandigheden. Indien nodig wordt dit vastgesteld door het CIZ, het Centrum Indicatiestelling Zorg. WMO-voorzieningen worden altijd toegekend aan een individu, niet aan een (bewoners)groep of aan een organisatie.

Voorzieningen, wat wordt hiermee bedoeld?

Er zijn drie soorten voorzieningen waar mensen op grond van de WMO aanspraak op kunnen maken: hulp bij het huishouden, woningaanpassing en vervoersvoorzieningen.

- hulp bij het huishouden: dit houdt in dat mensen thuis ondersteuning krijgen bij het voeren van een huishouden, als zij voor kortere of langere tijd niet in staat zijn zelf een huishouden te voeren. U kunt denken aan taken als stofzuigen, opruimen, koken, boodschappen doen, ramen lappen, wassen e.d. Kortom ondersteuning voor alle dagelijkse huishoudelijke taken;
- woningaanpassing: bedoeld wordt dat de er in de woning aanpassingen worden gedaan, om de bewoner ondanks fysieke beperkingen toch thuis te kunnen laten wonen. Het kan gaan om kleine ingrepen maar ook grotere aanpassingen vallen onder de voorzieningen in de WMO.

Het kan bijvoorbeeld gaan om het toegankelijk maken van de woning met bijvoorbeeld drempelhulpen, verbreden van doorgangen en gangen of het aanbrengen van douche- en toiletvoorzieningen zoals een verhoogde toiletbril, het plaatsen van beugels e.d. Ook

trapliften, hefplateaus en keukenaanpassingen (zoals een aangepast aanrecht) vallen onder de term woningaanpassing;

- vervoersvoorzieningen: vervoersvoorzieningen zijn de middelen die mensen helpen zich in en om het huis en verder weg te verplaatsen. Voor vervoer in en om het huis kunt u denken aan rolstoelen, scootmobielen e.d. Voor grotere afstanden bestaat er collectief vervoer, in onze regio de OV-taxi.

Het beleid van de gemeente Wijdmeren

Welk beleid staat de gemeente Wijdmeren voor? Uit het collegeprogramma, maar ook uit beleidsstukken zoals de sociale structuurvisie en de woonvisie, komt één thema heel duidelijk naar voren:

Het college beschouwd welzijnsvoorzieningen als het cement van de samenleving. In dit verband wordt een goed georganiseerd verenigingsleven, met name voor de jeugd, van groot belang geacht als middel om de sociale infrastructuur te behouden en waar mogelijk te versterken. Het behouden van de leefbaarheid in verschillende kernen is de belangrijkste hoofddoelstelling van Wijdmeren.

Uit de ervaringen van cliënten uit 2007 (pagina 19) komen vier speerpunten voor het WMO beleid duidelijk naar voren. Aandacht wordt gevraagd voor:

- OV taxi, het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV): aandacht voor op tijd rijden en de beperking van omrijtijden.

Om de wachttijden en omrij tijden van de OV taxi te verminderen is concreet afgesproken dat er structureel overleg komt tussen vertegenwoordigers van cliënten, gemeente en Connexion. Problemen worden in dit overleg besproken en afspraken vastgelegd. Connexion heeft reeds aangegeven dat zij bezig zijn met het installeren van een nieuw routeprogramma dat een aantal planningsproblemen in de rijtijden moet voorkomen.

- Mantelzorg: aandacht voor bewustwording en daadwerkelijke ondersteuning.

Als concrete actie willen we een publiciteitscampagne om de bewustwording van mantelzorgers te verbeteren. We zijn in overleg met organisaties over hoe we het beste -tijdelijk- de zorg aan een familielid kunnen overnemen zodat de mantelzorger even wat leuks kan doen. Dit wordt in vaktermen "respijtzorg" genoemd. We trachten nieuwe vormen van ondersteuning van mantelzorgers te bedenken voor bijv. het afhandelen/regelen van procedures o.i.d.;

- Informatie en advies: aandacht voor de duur van de procedures.

We hebben aandacht voor het verkorten van aanvraag procedures o.a. door meer zelf doen van indicaties. We zullen meer in overleg met de gemeente Hilversum treden over de signalen die uit het loket naar voren komen;

- Hulp bij het huishouden: tijdige inzet van zorg.

Aandacht voor inzet van zorg is permanent aanwezig. In 2008 speelt de nieuwe aanbesteding. In de voorbereiding van de procedure hebben we speciale aandacht voor de eisen die we aan de zorgaanbieder willen stellen.

OVERZICHT BELEIDSVOORNEMENS WMO 2008-2011

Aandachtspunten binnen de WMO de komende vier jaar

De WMO is een uitgestrekt werkgebied. Niet overal kan even intensief in worden geïnvesteerd zowel qua middelen als tijd. Daarom wordt in deze nota met name aandacht gevraagd voor bepaalde specifieke onderwerpen. Onderwerpen die in de periode 2008-2011 speciale aandacht krijgen zijn per prestatieveld opgesomd.

Bovenstaande betekent níét dat er voor andere beleidsonderdelen die in de voornemens genoemd worden géén aandacht is: integendeel. Het staande beleid wordt in alle prestatievelden ten volle uitgevoerd.

Met name deze paragraaf is tijdens de inspraak en het overleg met de cliëntorganisaties verder aangevuld.

Prestatieveld 1 : sociale samenhang en leefbaarheid in dorpen, wijken en buurten

Onder leefbaarheid wordt verstaan het wonen in een prettige en veilige omgeving, met de mogelijkheid om (thuis of in de buurt) gebruik te kunnen maken van (eenvoudige) zorg-, welzijns- en klusjesdiensten

- Aantal wijksteunpunten verder uitbouwen vanaf 2009 te beginnen met de Spot en in een later stadium in de andere kernen.

Prestatieveld 2 : het ondersteunen van jongeren met problemen en ouders die ondersteuning nodig hebben bij de opvoeding (regionaal)

Voor dit prestatieveld zijn vijf functies van belang: informatie en advies, signaleren van problemen, toegang tot hulpaanbod, licht pedagogische hulp en coördinatie van zorg. Er zijn vier uitgangspunten geformuleerd:

1. Het kind en diens opvoeders staan centraal.
2. Het tweede cruciale uitgangspunt in de jeugdzorg is dat de zorgverlening rondom het gezin een sluitend geheel vormt. Het houdt in dat er voor gezorgd wordt dat de jeugdzorgketen een *functioneel geheel* vormt. Dit het de "keten"benadering.
3. Professionalisering. Dit betekent dat methoden van signalering, overlegvormen en alle andere vereisten voor een adequate ketenbenadering zoveel mogelijk conform professionele normen plaatsvindt.
4. Verdichting en verbreding zorg. Bij *verdichting* gaat het om de toename van ondersteuning en/of controle door meer personen en/of instanties te betrekken bij kind en/of gezin. Bij *verbreding* gaat het om het toekennen van nieuwe (extra) taken aan bestaande instanties of instellingen. In dit kader betreffen deze extra taken de pedagogische taken van ondersteuning en controle.

Prestatieveld 3 : het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning

Met geven van informatie en advies wordt bedoeld op activiteiten die de burger de weg wijzen in het veld van maatschappelijk ondersteuning. Onder cliëntondersteuning wordt verstaan: ondersteuning van een cliënt bij het maken van een keuze of het oplossen van een probleem. Aandachtspunten hierbij zijn:

- de gemeente zal een visie op de lokale loketten uitwerken en daarbij het platform betrekken;
- digitale toegang tot aanvraagprocedure met digiD in de plaatselijke loketten vanaf medio 2009;
- 80% WMO aanvragen afhandelen zonder CIZ advies 2011;
- duidelijke werkafspraken tussen WMO loket en andere informatiepunten in de kernen.

Prestatieveld 4: Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers

Mantelzorgers zorgen voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende ouder, kind of ander familielid, vriend of buur. Zij geven die zorg omdat zij een persoonlijke band hebben met die persoon. De zorg die zij geven is langdurig, intensief en afhankelijk van de behoefte van de zorgvrager (definitie Mantelzorgorganisatie Mezzo). De komende jaren moet er extra aandacht aan vrijwilligersbeleid en mantelzorgondersteuning worden gegeven, door bijvoorbeeld:

- blijven subsidiëren Regionaal Steunpunt Mantelzorg vanaf 2008;
- investeren in respijtzorg en maatjesprojecten (maatje=vriendje) vanaf 2008;
- onderzoek naar nieuwe initiatieven voor ondersteuning mantelzorgers;
- stimuleren aantal jonge mantelzorgers en vrijwilligers in Wijdmeren;
- daadwerkelijk ondersteuning aan 40% van de mantelzorgers die langdurig intensief zorg verlenen in 2011 (zie pag. 26);
- betere coördinatie tussen welzijns- en zorginstellingen op dit terrein;
- extra aandacht voor samenwerking tussen organisaties die met vrijwilligers werken in Wijdmeren.

Prestatieveld 5: het bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch of psychosociaal probleem

- aandacht voor de wijze van uitvoering van het OV taxicontract i.s.m. de provincie;
- ontwikkeling projecten op gebied van bestrijden eenzaamheid ouderen;
- voortzetting project adviserend (activerend) huisbezoek 75+ .

Prestatieveld 6:

het verlenen van voorzieningen aan mensen met beperkingen

Dit prestatieveld gaat over de individueel te verlenen voorzieningen die aan de behoefte van het individu zijn aangepast. Onderdeel van deze voorzieningen vormt de voorziening huishoudelijke zorg, waarvoor afspraken met het zorgconsortium Gooi en Vechtstreek zijn gemaakt.

- Het leveren van een hoge kwaliteit zorg door alert te zijn op het nakomen van afspraken over de levering van hulp bij het huishouden (doorlopend vanaf 2008);
- het afsluiten van een nieuw contract voor de hulp bij het huishouden per 1-1- 2009 (nieuwe aanbesteding);
- kortere doorlooptijden in het proces van aanvraag tot daadwerkelijke verstrekking vanaf 2008;
- aandacht voor het (zorg) netwerk rondom de persoon die huishoudelijke zorg vanuit WMO ontvangt.

Prestatieveld 7, 8 en 9: Maatschappelijke zorg, regionaal verder te ontwikkelen

De laatste drie betreffen prestatievelden die zich richten op de maatschappelijke ondersteuning van zeer kwetsbare groepen die in drie aandachtvelden zijn onder te verdelen.

Voor deze prestatievelden zijn 21 actiepunten geformuleerd. Wij verwijzen u hiervoor naar pagina 29, 30 en 31.

Deze drie aandachtvelden zijn:

- 1. maatschappelijke opvang en het advies en steunpunt voor huiselijk geweld;**
- 2. de openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ);**
- 3. ambulante verslavingszorg.**

INLEIDING

1. Aanleiding voor het vierjarig beleidsplan WMO

Op 1 Januari 2007 is de Wet Maatschappelijke Ondersteuning ingevoerd. Kort de WMO. De WMO is er voor iedereen. De WMO heeft tot doel dat iedereen zelfstandig aan de maatschappij kan deelnemen. Voor wie dit niet (volledig) op eigen kracht kan heeft de gemeente een compensatieplicht. Om de wet te kunnen uitvoeren vanaf 2007 heeft de gemeente Wijdmeren voor de invoering het nodige beleid vastgesteld o.a. :

- de kaderstelling voor de WMO in 2006;
- een regionaal plan van aanpak in 2006;
- de verordening WMO, en beleidsplan en het besluit WMO in 2006.

In deze notities is al reeds beleid vastgelegd dat in deze nota opnieuw zal worden meegenomen. In 2007 moet iedere gemeente in Nederland een vierjarige beleidsnota WMO ontwikkelen voor de periode 2008-2011. Wijdmeren is hier in 2008 mee gestart.

In deze beleidsnota WMO willen we duidelijk maken hoe Wijdmeren het WMO beleid verder wil ontwikkelen. Bij de beschrijving van de aandachtspunten gaan we uit van de 9 prestatievelden van de WMO welke door het rijk zijn geformuleerd.

De prestatievelden zijn:

1. het bevorderen van sociale verbanden/samenhang en leefbaarheid in dorpen, wijken en buurten;
2. op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met het opgroeien en ondersteuning van ouders met problemen met opvoeden;
3. het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning;
4. het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers;
5. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en het bevorderen van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem;
6. het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer;
7. maatschappelijke opvang, advies en steunpunten huiselijk geweld;
8. OGGZ, de openbare geestelijke gezondheidszorg;
9. ambulante verslavingszorg.

Van deze negen prestatievelden nemen nummer 2 en 7, 8 en 9 een bijzondere positie in. De afgelopen jaren zijn op deze terreinen twee **regionale werkgroepen** aan het werk geweest om problemen op de diverse terreinen in kaart te brengen.

2. Uitwerking WMO Regionaal, Regionale visie WMO

Binnen de regio Gooi en Vechtstreek is door de wethoudersoverleg maatschappelijke aangelegenheden en gezondheidszorg in 2007 de wens tot samenwerking op het terrein van de WMO uitgesproken. De afgelopen jaren op voor vele onderwerpen op projectmatige basis samengewerkt om een visie op diverse terreinen te ontwikkelen. Voor de WMO zijn twee regionaal opgestelde notities belangrijk.

1. In augustus 2007 is vanuit deze samenwerking de notitie "Regionale visie en uitgangspunten WMO¹" tot stand gekomen en door de colleges vastgesteld.

¹ De notitie Regionale visie en uitgangspunten WMO, vastgesteld op 28 augustus 2007 is als bijlage 2 toegevoegd.
beleidsplan WMO 2008-2011, juni 2008

In het regionale portefeuillehoudersoverleg gezondheidszorg van 20 september 2007 en het MADI overleg van 20 juni 2007 is het externe advies van de organisatie Movisie² over de aanpak van meervoudige probleem situaties in de maatschappelijke zorg in deze regio besproken. De notitie voor de maatschappelijke zorg "Voorkomen en aanpakken van multiprobleem situaties" is vastgesteld en geadviseerd is deze deel uit te laten maken van de gemeentelijk WMO nota. Over dit onderdeel vindt u daarom een samenvatting terug vanaf pagina 28. De 20 aanbevelingen op het terrein van 1. maatschappelijke opvang en het advies en steunpunt voor huiselijk geweld, 2. de openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) en 3. ambulante verslavingszorg worden voor deze drie prestatievelden als beleidsdoel overgenomen. Het stuk is ter inzage gelegd in de leesmap voor de raadsleden, document 1.

Naast de doelstellingen in de WMO is als neven doel in de regionale visie WMO ook vastgelegd de wens om de betaalbaarheid van de zorg en de voorzieningen te waarborgen. Dit dient als uitgangspunt voor alle prestatievelden te worden meegenomen. Tevens is aangegeven dat voor alle prestatievelden er een lokale invulling aanwezig is, waarbij gemeenten drie taken hebben. Deze zijn:

1. het voeren van preventief beleid op alle activiteiten,
2. kern- en basisactiviteiten aanbieden,
3. extra (of plus) activiteiten/ voorzieningen aanbieden.

Zoals reeds aangegeven zal voor een aantal prestatievelden een meer regionale insteek worden gekozen. Hieronder wordt de achtergrond van deze keuze duidelijk gemaakt voor de prestatievelden 2, 7, 8 en 9.

T.a.v. prestatieveld 2 **Jeugdzorg/Jeugdbeleid**

Dit prestatieveld gaat over opvoedingsondersteuning voor de jeugd. Dit wordt met name uitgevoerd door de GGD die regionaal wordt bestuurd. Bij jeugdactiviteiten is er echter ook een relatie met prestatieveld 1 van de WMO, de leefbaarheid van Wijdmeren. Daaronder vallen ook de **lokale** activiteiten voor de jeugd. Te denken valt aan de totstandkoming en/of instandhouding van een jongeren ontmoetingscentrum, activiteiten zoals jeugddisco of het beleid over het realiseren van speelvoorzieningen voor de jeugd. Niet altijd is er een strikte scheiding in prestatieveld aan te brengen en lopen deze in elkaar over.

In principe gaat prestatieveld 2 over de op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen in de opvoeding. Een plaatselijk voorbeeld daarvan is het loket van GGD in het gemeentehuis. Deze activiteit valt in de thema opvoedingsondersteuning en het jeugdbeleid algemeen.

In het kader van het regionale jeugdbeleid is de afgelopen jaren een projectgroep ingesteld, het Platform Jeugd, om alle activiteiten in onze regio voor de jeugd en de overlappingen daarin in kaart te brengen. Deze activiteit vond en vindt nog steeds plaats in regionaal verband samen met de GGD. Dit heeft geresulteerd in de notitie "Ketenbenadering in de Jeugdzorg". Een vervolg hierop en de monitoring van de uitvoering van de afspraken worden besproken in het Platform Jeugd. Dit heeft concreet tot gevolg gehad dat de uitvoerende instellingen in de jeugdzorg meer zijn gaan samenwerken en afspraken hebben gemaakt over wie welke activiteiten uitvoert. Het proces van activiteiten op elkaar afstemmen is nog in volle gang. Het Platform Jeugd heeft een adviserende functie aan de colleges. Hun activiteiten worden jaarlijks in een werkplan weergegeven als onderdeel van het beleid Gezondheidszorg.

Vanwege de toegenomen belangstelling voor het jeugdbeleid hebben de meeste gemeenten inmiddels een wethouder voor Jeugdzaken. Deze wethouders hebben het initiatief genomen tot

² Adviesbureau MOVISIE verzamelt, valideert, verrijkt en verspreidt kennis over welzijn, zorg en sociale veiligheid en adviseert over de toepassing van die kennis.
beleidsplan WMO 2008-2011, juni 2008

een apart overleg over jeugdzorg. De voorzitter van het Platform Jeugd is ook voorzitter van dit wethoudersoverleg, zodat er een goede afstemming over de activiteiten plaatsvindt. In dit Platform zijn overigens alle instellingen die op het terrein van de jeugdzorg werkzaam zijn, vertegenwoordigd. Daarom is de voorbereiding en de invulling van dit prestatieveld met name een regionale aangelegenheid.

Prestatieveld 7, 8 en 9 Maatschappelijke Zorg, inhoudende maatschappelijke opvang en advies, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg

De laatste drie betreffen prestatievelden die zich richten op de maatschappelijke ondersteuning van zeer kwetsbare groepen. Inwoners die te kampen hebben met problemen op meerdere leefgebieden tegelijkertijd ofwel meervoudige problematiek ("multiprobleem situaties"). Omdat de drie prestatievelden dicht bij elkaar liggen en elkaar overlappen, is het logisch om ze in samenhang te bekijken onder de overkoepelende term 'maatschappelijke zorg'. Hoewel alle gemeenten met deze doelgroep te maken hebben, heeft de gemeente Hilversum een specifieke verantwoordelijkheid. Zij moet het voortouw nemen in het ontwikkelen en organiseren van een regionale aanpak. Het ministerie van VWS heeft Hilversum aangewezen als centrumgemeente voor de regio Gooi en Vechtstreek. Zij ontvangen voor deze taak extra middelen.

Hilversum, de regiogemeenten en de GGD hebben in 2007 één samenhangend beleid maatschappelijke zorg opgesteld voor de Gooi en Vechtstreek. Dit beleid is neergelegd in de beleidsnotitie voor maatschappelijke zorg "Voorkomen en aanpakken van multiprobleem situaties".

In dit nieuwe beleidsplan maatschappelijke zorg 2008 – 2011 worden twee ontwikkelingen verenigd:

- de uitwerking van het regionale WMO-beleid voor de prestatievelden 7, 8 en 9;
- het opstellen van een 'Stedelijk Kompas' 2008-2011, met name gericht op een kwaliteitsimpuls maatschappelijke opvang.

Een weergave van de ambities van de regio op dit terrein is opgenomen als onderdeel van deze nota vanaf pagina 26. De nota zelf ligt ter inzage in de leesmap voor de raadsleden. De ontwikkeling van een geïntegreerd bestuurlijk Wonen Welzijn Zorg (WWZ) overleg, zoals dit nu in deze regio aan de orde is, bevordert overigens de onderlinge samenhang in alle prestatievelden.

3. Uitwerking WMO Lokaal, het vier jarig beleidsplan WMO

In deze plaatselijke beleidsnotitie die nu voorligt ligt het accent op de invulling van de prestatievelden 1,3,4,5, en 6. De invulling van deze actie/verbeterpunten heeft na overleg met de cliënten, vertegenwoordigers van cliënten en inwoners plaatsgevonden.

3.1. Informatie van inwoners, het meten van ervaringen

Behalve het houden van informatieavonden kan ook schriftelijk informatie worden verzameld. Om te weten hoe onze inwoners het eerste jaar WMO hebben ervaren is een cliënt-tevredenheidsonderzoek uitgevoerd waarvan de resultaten worden meegenomen in dit beleidsplan WMO. Hier hebben ongeveer 200 respondenten aan deelgenomen (In de leesmap voor raadsleden, document 2).

In december 2007 is de laatste tussenrapportage van de welzijnsorganisatie Versa over de uitgevoerde (activerende) huisbezoeken gereed gekomen. Ook deze aanbevelingen, voorgekomen uit de huisbezoeken bij 75 plussers, kunnen gebruikt worden voor het WMO beleid (in de leesmap voor raadsleden, document 3).

Daarnaast heeft de gemeente Huizen een onderzoek uitgevoerd naar de knelpunten tussen vraag en aanbod bij vijf kwetsbare doelgroepen. Alhoewel dit onderzoek in Huizen is uitgevoerd kunnen enkele conclusies ook worden meegenomen bij het vormgeven van beleid in

Wijdmeren. Dit geldt met name voor de doelgroep mantelzorgers (in de leesmap voor raadsleden, document 5).

3.2. Inspraak op het 4 jarig beleidsplan WMO

De WMO stelt een belangrijke eis aan het vierjarenplan: de gemeente is verplicht om de inwoners te betrekken bij het opstellen van het plan. Ook moeten gemeenten advies inwinnen over het plan bij vertegenwoordigers van betrokken belangenorganisaties. Het vierjarenplan moet samen met het advies van belangenorganisaties naar de gemeenteraad worden gestuurd ter vaststelling.

Voor de participatie is het van belang een onderscheid te maken tussen gebruikers van zorg, belangenbehartigers en inwoners. Voor de belangenbehartigers en gebruikers is inmiddels het platform WMO³ Wijdmeren opgericht. Zij zijn betrokken geweest bij de voorbereiding van de verordening, het besluit WMO en de beleidsregels. Tot op heden zijn inwoners niet actief betrokken geweest bij dit proces. Er is door de gemeente bij de voorbereiding tot op heden niet actief opgetreden richting de burger. Daar is nu verandering in gekomen. Bewoners zijn voor vaststelling van deze nota gevraagd mee te praten over de invulling van het beleid voor de WMO. Op 23 april j.l. vond deze inspraakavond plaats.

Op deze avond hebben we de inwoners gevraagd mee te denken over hoe wij onze burgers zolang mogelijk thuis kunnen laten wonen en welke rol de omgeving, de wijk, het vrijwilligerswerk en mantelzorgondersteuning hierbij speelt en welke individuele WMO voorzieningen hier het meest aan bijdragen. Ook hebben we gevraagd hoe we een sociaal veilige omgeving kunnen creëren in onze dorpen. Het verslag treft u aan in bijlage 3. We zullen ons daarbij moeten realiseren dat de uitkomsten van z'n avond vaak vrij algemeen zijn geformuleerd en niet altijd direct ingezet kunnen worden voor de verdere vormgeving van het WMO beleid. Na de inspraak hebben we kunnen constateren dat de opmerkingen aansloten bij hetgeen uit het schriftelijke onderzoek naar voren kwam. Zoveel mogelijk zijn opmerkingen vertaald in concrete actiepunten.

3.3. Wat moet er in het beleidsplan staan:

De gemeente is verplicht een vierjarig beleidsplan op te stellen waarin in ieder geval wordt aangegeven:

- Wat zijn de gemeentelijke doelstellingen op de verschillende prestatievelden van de WMO;
- Hoe wordt het samenhangende beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning uitgevoerd en welke acties moeten worden ondernomen;
- Welke resultaten wil de gemeente aan het einde van deze periode hebben bereikt;
- Welke maatregelen wil de raad/college nemen om de kwaliteit van de uitvoering van de maatschappelijke ondersteuning te waarborgen.

Deze vragen zullen in de nota aan de orde komen.

3.4. Planning en procedure behandeling beleidsnota

- *Prioritering van thema's en opvolging;* In de nota wordt opgenomen welke prioriteiten in beleid er liggen per prestatieveld. Na overleg met het platform WMO en raadpleging in de commissie MZ (maart) volgt een inspraakavond. Omdat het concept vier jarig beleidsplan niet gewijzigd is heeft er geen tweede commissiebehandeling plaatsgevonden.

³ Het Platform WMO is samengesteld uit vertegenwoordigers van cliëntgroepen zoals ouderen, gehandicapten, mantelzorgers, belangenvereniging voor gehandicapten Zorgbelang. Een vertegenwoordiger voor cliënten vanuit de GGZ ontbreekt.

- Voorgesteld wordt jaarlijks een terugkoppeling per prestatieveld te laten plaatsvinden, bijvoorbeeld per afgesloten kalenderjaar, maart/april 2009, 2010 en 2011. Een wezenlijke vraag is steeds: "Hoe wil de gemeente het vast gestelde (welzijns) beleid sturen en welke prioriteiten zijn er gelegd en hoe zijn deze uitgevoerd?"
- *Participatie*. Met het platform WMO is deze nota besproken. De reacties van hen zijn in deze nota meegenomen. Voorgesteld wordt om met het platform per kwartaal over de uitvoering terug te koppelen.

HOOFDSTUK 1: WAT BETEKENT DE WMO VOOR DE GEMEENTE WIJDEMEREN ?

1.1. De filosofie achter de WMO - Ieder mens telt!

De WMO is gelanceerd vanuit de gedachte dat een balans moet worden gezocht tussen een samenleving waar ieder voor zich leeft en de oude vertrouwde verzulde samenleving waar mensen solidariteit vinden in eigen kring. Wel blijkt dat de overheid van burgers een grote(re) eigen inbreng verwacht.

Wijdemereren zal, als uitvoerende gemeente, de burger moeten ondersteunen bij het vormgeven van die verantwoordelijkheid, waarbij geen mensen mogen worden vergeten. Ieder mens telt is de visie van Wijdemereren op de algemeen geformuleerde uitgangspunten in de wet.

De verwachtingen bij de WMO zijn hoog gespannen. Niet vergeten moet echter worden dat met de WMO een nieuwe experimentele fase wordt ingegaan. Veel zal nog moeten worden ontwikkeld.

Centraal in de WMO staan de begrippen zelfredzaamheid en participatie. Iedere burger, ongeacht beperkingen, moet "mee kunnen doen" in de maatschappij. Meedoen kan op veel verschillende manieren: deelname aan betaald werk, aan onderwijs, door vrijwilligerswerk, door lidmaatschap van verenigingen, maar ook door burgerparticipatie bij de totstandkoming van het beleid.

Wat is de rol van de gemeente in de WMO? Gemeenten zijn gehouden aan het "compensatiebeginsel". Hierbij hebben gemeenten de plicht om inwoners te compenseren voor hun beperkingen om een eigen huishouden te voeren. De compensatie voor beperkingen bestaat uit concrete vormen van ondersteuning die het voor de bewoner mogelijk maken om zich te verplaatsen in en rond de woning of om zich te verplaatsen per vervoermiddel om medemensen te ontmoeten en op grond daarvan sociale verbanden aan te gaan. De gemeente ziet het ook als haar taak preventieve maatregelen te treffen die burgers stimuleren en activeren om haar eigen rol in de samenleving op te pakken.

De WMO regelt dat de gemeente verantwoordelijk is voor het realiseren van bovenstaande doelstelling. Drie vooronderstellingen vormen hiervoor de basis :

- *De eigen verantwoordelijkheid van het individu*

De WMO gaat er vanuit dat de burger zelf verantwoordelijk is voor de inrichting van zijn eigen leven. De gemeente neemt algemene maatregelen om belemmeringen weg te nemen en stimuleert burgers om actief te blijven in de samenleving.

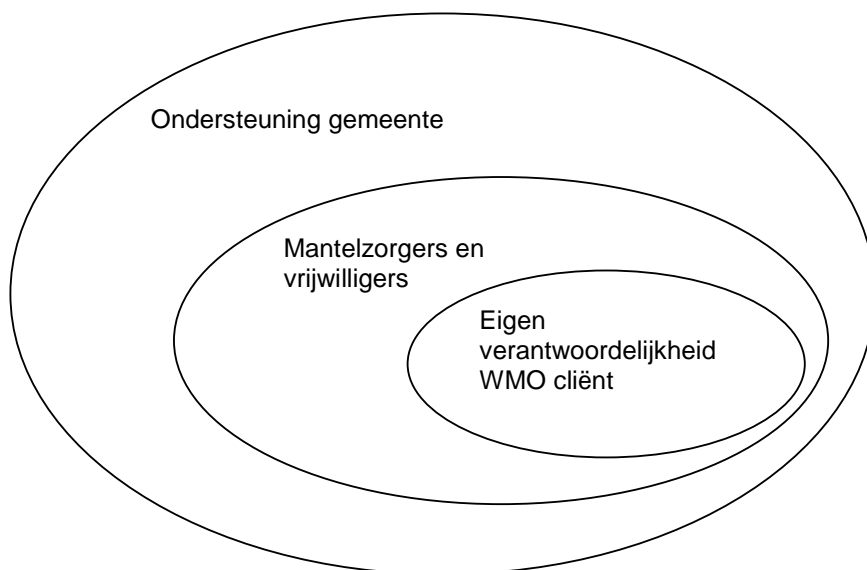
- *Wederzijdse ondersteuning in sociale netwerken.*

In de tweede plaats ondersteunen burgers elkaar via allerlei sociale verbanden. De burger heeft dus niet alleen verantwoordelijkheid voor zijn eigen leven, maar ook een verantwoordelijkheid om naar vermogen beschikbaar te zijn voor mensen in de omgeving. De gemeente stimuleert dit en faciliteert het zonedig. Het gaat hierbij om ondersteuning door de mantelzorgers en vrijwilligers: een zeer centrale groep binnen de WMO. Mantelzorgers kiezen over het algemeen niet voor ondersteuning van een WMO cliënt. Zij hebben met deze cliënt een bestaande relatie en zijn bijvoorbeeld kind, ouder, partner of buurman van de cliënt. Vrijwilligers kiezen wel nadrukkelijk voor hun vrijwilligerswerk.

- *Het vangnet van de gemeente*

Tenslotte biedt de gemeente via individuele voorzieningen een vangnet, voor het geval burgers ondanks eigen kracht en onderlinge steun door mantelzorgers, niet voldoende tot zelfredzaamheid en participatie in staat zijn.

In onderstaand figuur kan de WMO- filosofie worden samengevat :

Rekeninghoudend met deze uitgangspunten zal de gemeente een invulling geven aan de verschillende beleidsthema's.

1.2. Welke onderwerpen vallen onder de WMO ?

In de WMO zijn per 1 januari 2007 de volgende onderdelen ondergebracht :

Met een lokale invulling voor de WMO

1. de Welzijnswet; daaronder vielen o.a. activiteiten in het ouderenwerk, maatschappelijk werk, jeugdbeleid en club- en buurthuiswerk;
2. de Wet Voorziening Gehandicapten;
3. subsidieregeling uit de AWBZ met een lokale invulling;
 - Coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorg;
4. hulp bij het huishouden uit de AWBZ;
5. per 1 januari 2008 is de ondersteunende begeleiding uit de AWBZ gehaald en toegevoegd een de WMO zorg, zonder compensatie van middelen.

Met een regionale invulling voor de WMO

5. een aantal subsidieregelingen uit de AWBZ;
 - Subsidieregeling diensten wonen met zorg en begeleiding instellingen voor maatschappelijke opvang;
 - zorgvernieuwingsprojecten GGZ (ZVP regeling);
6. Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ);

Toekomstige ontwikkelingen

Naar verwachting gaan vanaf 2009 de volgende subsidieregelingen vanuit de AWBZ over naar de WMO:

- initiatieven OGGZ (voor signaleren, opsporen, contact leggen, toeleiden en ongevraagde nazorg);
- aanpassing in bestaande Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen (ADL) (clusters woningen voor gehandicapten, gebouwd volgens een speciaal programma van eisen en met persoonlijke assistentie aan lichamelijk gehandicapten).

In het regeerakkoord is sprake van overheveling van de regeling Buitengewone Uitgaven (voor chronisch zieken en gehandicapten) naar de WMO. Voorsnog is geen exacte overgangdatum van deze regeling bekend. In de toekomst zouden door het Rijk nog meer zaken uit de AWBZ kunnen worden overgeheveld naar de gemeenten. Het Regeerakkoord is hier, uitgezonderd de Regeling Buitengewone Uitgaven, terughoudend over.

De WMO kan zowel krap als breed worden opgevat. Toen de WMO in de gemeente Wijdmeren werd voorbereid is in eerste instantie uitgegaan van een "smalle interpretatie". Gekozen werd hiervoor omdat men eerst de nieuwe zaken die vanuit de AWBZ werden overgeheveld op orde wilde hebben. Hierbij kan met name worden gedacht aan hulp bij het huishouden, subsidieregelingen en de realisering van het WMO loket in Hilversum.

Op 1 Januari 2007 is de WMO in werking getreden. Vanaf 2008 kan de focus op de WMO worden verbreed. Nadrukkelijk wordt hierbij gekeken naar de 9 prestatievelden van de WMO en de inbreng van Wijdemeerse welzijn- en zorginstellingen, waarvan er vier regionaal worden uitgewerkt.

Inhoudelijk gezien zijn de 9 prestatievelden van de WMO erg breed. Een groot deel van het welzijnsbeleid van de gemeente valt hieronder. Met name het eerste prestatieveld (samenhang in wijken en buurten) raakt de gehele samenleving. De oude Welzijnswet, die in zijn geheel is overgegaan naar de WMO, was ook een brede wet.

1.3. Wat kunnen en mogen we verwachten van burgers aan zelfredzaamheid en onderlinge zorg ?

Het Rijk gaat er vanuit dat de WMO functioneert in een samenleving waar de burgers zoveel mogelijk zelfredzaam zijn. Zelfredzaamheid is dan ook de eerste "cirkel" binnen de WMO. Een burger moet in eerste instantie zelf oplossingen voor problemen bedenken.

De gemeente Wijdmeren ondersteunt deze gedachte. De gedachte van zelfredzaamheid past bij een lokale overheid die wil faciliteren en regisseren, zonder de burger te willen "pamperen".

Voor wat betreft onderlinge zorg is reeds in het document over de indicatiestelling in de WMO door het college (30 mei 2006) aangegeven dat aansluiting wordt gezocht bij het protocol Gebruikelijke Zorg (ter inzage in de leesmap voor raadsleden, document 4).

Dit protocol is geformuleerd door het Centraal Indicatieorgaan Zorg (CIZ). Hierin is geformuleerd in welke gevallen een logische claim mag worden gelegd op aanwezige mantelzorgers. Van binnen de muren van het huis van de cliënt aanwezige mantelzorgers (zoals bijvoorbeeld kinderen, partners, ouders) mag worden verwacht dat een bijdrage wordt geleverd aan het in stand houden van het huishouden en aan de ondersteuning van de WMO cliënt. Hierbij moet natuurlijk wel rekening worden gehouden met a. de leeftijd van aanwezige kinderen en b. de draagkracht van de partner/huisgenoot of met de eventuele beroepsuitoefening waarbij de mantelzorger langere tijd afwezig is (als bijvoorbeeld de zeevaart en het vrachttransport).

Buiten de muren van het huis van een cliënt is een claim op mantelzorgers niet zonder meer vanzelfsprekend. Mantelzorg kan dan wel door buiten het huis wonende mantelzorgers worden geleverd (door bijvoorbeeld een buur, maar dan is het eigenlijk geen mantelzorg meer maar vrijwilligerswerk) maar is niet zonder meer voor de hand liggend.

Van de andere kant gaat de gemeente Wijdmeren in haar beleid uit van een burger die respect heeft voor zijn of haar omgeving en ook solidariteit met deze omgeving kan opbrengen. Aan het inwonerschap van de gemeente Wijdmeren zijn dan ook niet alleen rechten verbonden, maar ook plichten. Dit resulteert in een "goed burgerschap". Goed burgerschap ontstaat niet vanzelf: hierin zal moeten worden geïnvesteerd door burgers én gemeente. Vanuit de gemeente kunnen wij hieraan bijdragen door burgers goed te informeren, te betrekken bij besluitvorming, te faciliteren en te stimuleren om deel te nemen aan de gemeenschap.

1.4. Wat verstaan we onder Civil Society? (Zorgzame Samenleving)

Civil Society is een centrale term binnen de WMO. Wij spreken liever over Zorgzame Samenleving. Onder Zorgzame Samenleving verstaan we een samenleving waarin we een vrijwillig samenwerkende gemeenschap van burgers hebben. In een veerkrachtige samenleving zijn burgers lid van en werken samen in een of meer netwerken of verbanden. Denk hierbij aan werk, familie, sport, muziek, scholen, kerken, buurthuis, verenigingen, politieke (actie)comités. De zorgzame samenleving is de optelsom van al die niet-commerciële(stichting mantelzorg en stichting MEE) en non-gouvernementele⁴ (Greenpeace, NOVIB, e.a) organisaties en verbanden. In Wijdmeren is de zorgzame samenleving weerspiegeld in de gemeentegids zoals deze als (digitale) link is opgenomen op de gemeentelijke website (www.wijdmeren.nl) en de regionale WMO website (www.loketgooi.nl).

1.5. Hoe zien we de relatie tussen burgers en de gemeente ?

De relatie tussen burgers en de gemeente is in de laatste decennia enorm veranderd. Niet alleen de overheid, ook de burger is veranderd in zijn denken. Burgers van Nederland nemen niet zonder meer genoegen met een overheid die alles voor ze regelt. De roep om meer inspraak wordt steeds duidelijker. De overheid speelt hierop in door transparant te willen zijn in haar functioneren, en door meer ruimte te geven voor interactie met de bevolking. In Wijdmeren is dit proces o.a. vorm gegeven door extra aandacht voor klantvriendelijkheid naar onze cliënten, extra aandacht voor inspraak tijdens procedures, de dorpsbezoeken door het college en een inspanning om steeds meer informatie digitaal beschikbaar te maken zodat de burger deze informatie zelfstandig kan raadplegen. Wijdmeren wil met deze activiteiten uitdragen dat iedere inwoner (mee)telt .

In de WMO past het beeld van een mondige burger die zich goed informeert en zelfstandig functioneert in de samenleving. Maar als overheid moeten we rekening blijven houden met burgers die niet of onvoldoende in staat zijn informatie tot zich te nemen. Informatie van de lokale overheid zal beschikbaar moeten blijven via diverse kanalen om ook burgers die nog niet makkelijk met de computer kunnen omgaan, te blijven informeren.

⁴ Een **niet-gouvernementele organisatie** (of **NGO**, ook wel **non-gouvernementele organisatie**) is een organisatie die onafhankelijk is van de overheid en zich op een of andere manier richt op het algemeen belang. Over het algemeen gaat het om organisaties die werken aan het bevorderen van milieubescherming, gezondheid, ontwikkelingswerk of het bevorderen van de mensenrechten. De term wordt het meest gebruikt voor organisaties die zich met ontwikkelingssamenwerking bezighouden.

In de WMO wordt eveneens nadrukkelijk aandacht gevraagd voor participatie van WMO cliënten en hun omgeving aan besluitvorming rond de WMO in- en uitvoering. In Wijdemeren is door het college het WMO platform benoemd als participatieorgaan voor de WMO. Vanaf de start van de voorbereiding van de WMO wordt het Platform steeds om advies gevraagd. Wellicht zal haar samenstelling nog verbreed moeten worden.

HOOFDSTUK 2: WELK BELEID HEEFT DE GEMEENTE WIJDEMEREN GEVOERD ?

2.1 Het profiel van de gemeente Wijdemeren

Wijdemeren ligt centraal in Nederland, omgeven door veel groen in de vorm van weilanden, plassegebied en bossen. Het is qua oppervlakte de grootste gemeente in de Gooi- en Vechtstreek. De uitgestrektheid van Wijdemeren heeft ook een nadeel voor hen die zich niet goed kunnen verplaatsen. Er is geen goed openbaar vervoer en gezien de grote oppervlakte van de gemeente is het bijna noodzakelijk om een auto te hebben. Met de invoering van het Collectieve Vraagafhankelijke Vervoer (CVV-OV taxi) proberen wij de leemte op te vangen.

De gemeente is samengesteld uit verschillende woonkernen die verspreid in dit uitgestrekte gebied liggen. De kernen functioneren vanwege hun ligging als zelfstandige kleine gemeenschappen.

Leeftijdsofbouw per kern

De gemeente Wijdemeren telt op 1 januari 2008 23.427 inwoners, verdeeld over 5 kernen.

Tabel 1: Gemeente Wijdemeren. Leeftijdssamenstelling bevolking naar kern op 1 januari 2005

	0-19	20-34	35-54	55-64	65-74	75+	Totaal 2005		Totaal 2008
							Abs.	%	Abs.
Ankeveen	25,6%	11,8%	34,2%	14,7%	9,4%	4,3%	1.544	6,6%	1.509
Kortenhoef	25,4%	11,9%	32,1%	13,7%	8,9%	7,9%	6.477	27,8%	6.783
's-Graveland	16,9%	16,3%	32,1%	15,9%	10,2%	8,7%	1.259	5,4%	1.259
Nederhorst den Berg	25,2%	13,1%	31,0%	16,6%	8,3%	5,7%	5.100	21,9%	5.037
Loosdrecht	22,8%	12,4%	31,7%	14,7%	9,1%	9,4%	8.903	38,2%	8.839
Totaal	23,1%	12,2%	30,9%	14,6%	8,7%	7,6%	23.283	100%	23.427

Bron: Gemeente Wijdemeren. Voor 2008 zijn bevolkingsaantallen per cohort in de wijk wel aanwezig maar deze kunnen niet automatisch geselecteerd worden

De laatste jaren laten een sterk wisselend beeld zien van de ontwikkeling van de bevolking. De component die het sterkst varieert is vanzelfsprekend de migratie (vestigende en vertrekkende huishoudens). Geboorte- en sterftcijfers houden elkaar redelijk constant in evenwicht.

In 2001 was sprake van een sterk vestigingsoverschot door een relatief hoge bouwproductie (en als gevolg daarvan een relatief sterke bevolkingsgroei). In 2006 kwam de tweede bouwphase in Kortenhoef gereed, dit is terug te zien in de weergave van de bevolking in Kortenhoef. In de andere kernen daalt de bevolking of blijft gelijk.

Het is voor Wijdemeren een opgave om voor haar burgers, die zo verspreid in de gemeente wonen, goed bereikbare en toegankelijke voorzieningen op te zetten en in stand te houden. Dat geldt niet alleen voor welzijnsvoorzieningen, maar zeker ook voor faciliteiten op het gebied van wonen en zorg- en dienstverlening. Om de leefbaarheid in de dorpen te optimaliseren is een adequaat pakket aan woon-, welzijns- en zorgvoorzieningen nodig. Wanneer het zorgcentrum Oudegaard in Kortenhoef vernieuwd is zijn alle zorgcentra in Wijdemeren gemoderniseerd en kunnen deze een brede welzijnsfunctie vervullen.

Het beeld in hoofdlijnen

- Meest vergrijsd zijn Loosdrecht en 's Graveland.
- De "jongste kernen" zijn Ankeveen, Kortenhoef en Nederhorst den Berg.

De cijfers geven aan de Wijdemeren gaat vergrijzen. Consequenties van deze vergrijzing zullen zichtbaar zijn in de toename van vraag naar zorg en huishoudelijke ondersteuning. Daarnaast kan ook een toename van het gebruik van WMO voorzieningen waaronder woningaanpassingen

beleidsplan WMO 2008-2011, juni 2008

worden verwacht. Zoals in de woonvisie uit 2006 al is aangegeven is extra aandacht nodig voor de huisvesting van bijzondere doelgroepen naast de realisatie van de Zorgcentra in onze gemeente.

2.2 Het beleid van de gemeente Wijdmeren

Het college beschouwd welzijnsvoorzieningen als het cement van de samenleving. In dit verband wordt een goed georganiseerd verenigingsleven, met name voor de jeugd, van groot belang geacht als middel om de sociale infrastructuur te behouden en waar mogelijk te versterken. Het behouden van de leefbaarheid in verschillende kernen is de belangrijkste hoofddoelstelling van Wijdmeren.

Om invulling te geven aan deze doelstelling wordt door de gemeente sociaal beleid gevoerd dat bestaat uit meerdere activiteiten:

1. het aanbieden van bepaalde sociaal-maatschappelijke accommodaties die worden ingezet voor sport-, cultuur-, welzijns- en/of zorgactiviteiten in Wijdmeren⁵;
2. het verstrekken van subsidies ter ondersteuning van verenigingen en instellingen die een waardevolle bijdrage leveren aan de integrale sociale infrastructuur van Wijdmeren⁶;
3. het verstrekken van voorzieningen t.b.v. het opheffen van fysieke beperkingen en het bevorderen van het maatschappelijk verkeer, waarbij de gemeente de uitvoering heeft neergelegd bij de WWZ loket in Hilversum;
4. voor de uitvoering van de aanvragen om voorzieningen wil de gemeente extra aandacht geven aan het afleggen van huisbezoeken in plaats van het telefonisch afhandelen van aanvragen. Op die manier wil zij de cliënten beter bereiken;
5. ontwikkeling van wijksteunpunten / informatievoorziening op het gebied van wonen welzijn en zorg in de drie voormalige gemeenten. Om de leefbaarheid in de kernen te bevorderen zoeken wij naar samenwerkingsverbanden, gebaseerd op vrijwilligersinzet, om zo, laagdrempelig, informatie te verschaffen op het gebied van wonen, welzijn en zorg. Wij zullen zo veel mogelijk aansluiten bij reeds bestaande initiatieven en samenwerkingsverbanden;
6. in het ouderenbeleid streven wij naar doorbreking van het isolement waarin ouderen kunnen verkeren. Wij willen goede informatie geven over de voorzieningen die er zijn. Wij zijn om die reden in 2006 gestart met huisbezoeken aan ouderen(75+) in samenwerking met de welzijnsorganisatie Versa en met behulp van vrijwilligers.

Geconstateerd moet worden dat in Wijdmeren in de sociale structuurvisie en woonvisie al een brede visie op terrein van het welzijn van Wijdmeren is beschreven. De WMO nota is aanvullend hierop en zal niet op alle beleidsterreinen uitspraken kunnen doen.

De gemeente wil in de toekomst op een aantal onderwerpen die ook op het terrein van welzijn en leefbaarheid liggen nog nota's uitwerken. Een aantal beleidsterreinen zijn niet direct in de 9 prestatievelden van de WMO genoemd maar hebben wel een relatie met de leefbaarheid van de kernen in Wijdmeren.

Hieraan wordt zelfstandig vorm gegeven in 2008/2009. Het gaat hierbij om :

- nota gezondheidsbeleid met uitzondering van de Openbare Geestelijke Gezondheids Zorg (die onder de WMO valt);
- het cultuurbeleid;
- lokaal Jeugdbeleid;
- ouderenbeleid;
- Volkshuisvestingsbeleid.

⁵ en ⁵ sociale structuurvisie Wijdmeren; Over de noodzakelijke (welzijns) voorzieningen in Wijdmeren, februari. 2006

⁶. Collegeprogramma 2006-2010, maart 2007
beleidsplan WMO 2008-2011, juni 2008

2.3. Ervaringen tot nu toe

In relatie tot de WMO is er een aantal onderwerpen waar extra aandacht aan moet worden gegeven in de periode 2008-2011. Dit is logisch de WMO is een nieuwe wet met een brede opzet. De onderwerpen die het meeste aandacht moeten krijgen worden mede gekozen naar aanleiding van de ervaring van de gemeente bij de uitvoering van de WMO taken en reacties van cliënten die hier ervaring mee hebben gehad. Dit laatste moet blijken uit onderzoek onder cliënten dat heeft plaatsgevonden en uit contact met het Platform WMO en burgers. Deze worden hier weergegeven. Een weergave per prestatieveld treft u aan in hoofdstuk 3.

Tevredenheidonderzoek

In oktober 2007 is een tevredenheidonderzoek uitgevoerd onder cliënten die huishoudelijke zorg of een voorziening ontvingen vanuit de gemeente Wijdmeren. Er zijn 550 vragenlijsten verstuurd, waarvan er 302 zijn geretourneerd. Daarmee is de respons 55% en dat is behoorlijk. De leeftijd van de inwoners die reageerden is in vier groepen ingedeeld. Jonger dan 18, 18 tot 65, 65 tot 75 en ouder dan 75 jaar. 60% van de vragenlijsten is beantwoord door mensen die ouder zijn dan 75 jaar. Dit komt overeen met het feit dat de meeste zorg in die leeftijdsgroep is verleend.

Over het algemeen zijn de reacties positief. Men is tevreden over de geleverde voorzieningen. Een onderwerp springt er in negatieve zin duidelijk uit. De tevredenheid over het collectieve vervoer. Alhoewel onze gemeente nog net een voldoende scoort is men niet tevreden over het vervoer. Dit spitst zich toe op de wachttijden en omrijtijden. Hier zal in 2008 een actie op moeten plaatsvinden.

Resultaten activerend huisbezoek onder 75 plussers

Het afgelopen jaar is het tweede jaar dat er door vrijwilligers huisbezoeken onder 75 plussers zijn afgelegd. Deze huisbezoeken zijn opgezet nadat uit het bevolkingsonderzoek van de GGD(2004) bleek dat veel ouderen zich depressief voelen. De gemeente heeft aan Versa gevraagd deze activiteit uit te voeren. De gemeente heeft gegevens voor dit project aangeleverd en de vrijwilligers geïnformeerd over verschillende onderwerpen.

Tot en met 30.11.2007 zijn er 600 brieven uitgegaan. 291 huishoudens zijn bezocht, 300 huishoudens gaven aan huisbezoek niet op prijs te stellen. *Er is voor gekozen de bewoners van zorgcentra (264) niet verder te bezoeken omdat voor hen intramurale zorg is geregeld.*

De gemiddelde leeftijd van de hulpvragers ligt hoog; Loosdrecht 79 jaar, Ankeveen/Kortenhoef 81,6 jaar en Nederhorst den Berg 82 jaar. Over het algemeen waren de bezochte ouderen blij met het aanbod van een huisbezoek waarin zij allerlei informatie over voorzieningen en activiteiten ontvingen. Enkele conclusies die voor de uitvoering van de WMO relevant zijn

- ***Huishoudens met laag inkomen, alleen AOW en/of klein pensioen, geven aan (goed) rond te komen als zij huur en zorgtoeslag ontvangen. Toch bestaat de indruk dat niet iedereen van het recht op zorg en huurtoeslag gebruik maakt.***
- ***De verkeerssituatie in de kernen Kortenhoef en Nederhorst den Berg wordt als onveilig ervaren, te smalle fietsstroken en slechte bestrating.***
- ***De gehandicaptenvoorzieningen (geen verhoogde toiletten) in openbare ruimten zijn ontoereikend; waardoor ouderen geen gebruik kunnen maken van sociale activiteiten.***
- ***Communicatie over sociale activiteiten laat te wensen over waardoor voor sommigen sociale uitsluiting op de loer ligt.***

Gegevensuitwisseling Loket

In Wijdmeren is er voor gekozen om de aanvraag en afhandeling van aanvragen door de gemeente Hilversum (WWZ loket) te laten uitvoeren omdat dan de deskundigheid kan worden gewaarborgd. Dit heeft als gevolg dat wij mogelijk niet direct op de hoogte zijn van de eventuele problemen die in het proces van afhandeling van aanvragen spelen. Door deze afstand hebben wij ook niet de mogelijkheid om aan het loket door te vragen over de behoefte aan ondersteuning die er bij onze inwoners aanwezig is.

Uit het tevredenheidsonderzoek blijkt echter dat men zeer tevreden is over de afhandeling van de aanvraag (8,2). Minder tevreden is men over de duur van de procedure van afhandeling maar Wijdmeren scoort hier wel ruim voldoende; een 6,7. Gezien de tevredenheid over de afhandeling is er geen aanleiding de situatie m.b.t. het loket te wijzigen. Wel zal Wijdmeren zich actiever kunnen opstellen richting Hilversum en meer in overleg treden over de signalen die uit het loket naar voren komen. Daarnaast zal opnieuw naar de procedure worden gekeken om te zien welke tijdswinst hier nog geboekt kan worden.

FRICTIEONDERZOEK HUIZEN

In Huizen heeft er een onderzoek plaatsgevonden naar de knelpunten in de vraag en aanbod bij vijf kwetsbare WMO doelgroepen. Het rapport ligt ter inzage in de leesmap van de raadsleden. Ondanks dat het onderzoek in de gemeente Huizen is uitgevoerd zijn er wel een aantal conclusies die ook voor de inwoners van Wijdmeren zullen gelden. De belangrijkste conclusies worden hier weergegeven. Het onderzoek in Huizen vond plaats onder vijf kwetsbare doelgroepen in de WMO. Deze zijn:

- Mensen met een verstandelijke beperking
- Mantelzorgers
- Mensen met psychische beperkingen
- Mensen met een lichamelijke beperking en chronisch zieken
- Ouderen

Centraal in het onderzoek stond de behoefte aan ondersteuning van de verschillende doelgroepen en de knelpunten tussen vraag en aanbod en prioriteiten die de doelgroepen hierin zelf benoemen. Uit dit onderzoek zijn een aantal fricties naar voren gekomen die bij alle doelgroepen als urgent worden ervaren.

- 1. gebrek aan mobiliteit;**
- 2. het ontbreken van een zinvolle plek hebben in de samenleving en voelen dat zij geen bijdrage kunnen leveren aan de samenleving)**
- 3. gebrek aan passend woningaanbod.**

De eerste frictie –het gebrek aan mobiliteit- is ook in het tevredenheidsonderzoek in Wijdmeren aangegeven. De kern van het probleem is net als in Huizen dat er niet op tijd wordt gereden. Juist voor vervoer naar activiteiten met een vast begin- en eindpunt is het van belang dat op tijd wordt gereden. De beperkingen in het vervoerssysteem maken dat cliënten die toch al beperkt zijn in hun mobiliteit extra belemmerd worden om het huis uit te komen. Door mantelzorgers zijn specifieke fricties aangegeven die terugkomen in hoofdstuk 3.6., pagina 26.

HOOFDSTUK 3: DE UITWERKING VAN DEELPROGRAMMA'S

3.1. Wat is nodig voor een succesvolle uitvoering van de WMO

Om een succes te maken van de WMO zijn een aantal factoren van cruciaal belang :

- de bereidheid van personen om zo zelfstandig mogelijk te functioneren binnen de samenleving en betrokken te zijn bij de lokale samenleving;
- de bereidheid van personen en instellingen om over de grenzen van de eigen omgeving heen te kijken en samen te willen werken;
- een (lokale) overheid die de regietaak op zich neemt om van de WMO een succes te maken;
- een (lokale) overheid die bereid is middelen beschikbaar te stellen voor de WMO.

De eerste twee factoren van het bovenstaande rijtje heeft de gemeente Wijdmeren niet in eigen hand. Wel kan ze burgers en instellingen stimuleren om deze route op te gaan van zelfstandigheid, zorg en betrokkenheid voor de lokale samenleving. Het ontwikkelen van goed burgerschap bij de burgers van Wijdmeren is hierbij essentieel.

Hier komt al vrij snel de derde van de bovenstaande succesfactoren om de hoek kijken: een lokale overheid die haar regietaak serieus neemt en personen en instellingen met elkaar verbindt. De gemeente Wijdmeren wil de wijze waarop interactie met de bevolking wordt georganiseerd verbeteren. Dit geldt ook voor het invoeringstraject van de WMO. Bewust worden er momenten gecreëerd waarbij instellingen en burgers met elkaar om de tafel zitten om met elkaar in gesprek te raken op bijvoorbeeld dorpsavonden. Voor specifiek de WMO is dit nog niet gebeurd maar is dit in voorbereiding.

De werkconferenties die in het najaar van 2005 zijn georganiseerd ter voorbereiding op de woonvisie en de sociale structuurvisie zijn daar voorbeelden van. Wijdmeren wil deze ingeslagen weg blijven bewandelen. In het 1^e kwartaal van 2008 zal met name rond het thema vrijwilligers en mantelzorgers en het beleid van de WMO (verstrekkingen en aanvraagprocedure) een bijeenkomst worden georganiseerd. De stichting Mantelzorg wordt actief betrokken bij het beleid in de WMO. Met deze informatie wordt verder vorm gegeven aan het ondersteuningsbeleid voor vrijwilligers en mantelzorgers.

3.2. Wat voor een gemeente willen we zijn?

De gemeente Wijdmeren wil zich op de 9 beleidsterreinen van de WMO nadrukkelijk profileren. In dit hoofdstuk wordt omschreven op welke beleidsdoelen wordt gekoerst. De speerpunten voor de prestatievelden te worden geformuleerd in de vorm van een actieprogramma per prestatieveld. Dit komt in het volgende hoofdstuk aan de orde.

3.3. Prestatieveld 1: Sociale samenhang in dorpen, wijken en buurten

Leefbaarheid in de buurt is binnen de gemeente Wijdmeren een belangrijk thema. Door middel van met name het wijkgericht werken wordt in leefbaarheid van de buurt behoorlijk veel energie gestoken. Denk aan het wijkgericht werken van de buitendienst of het project Wijksteunpunt de Spot dat op stapel staat als onderdeel van de wens om wijksteunpunten in alle kernen te realiseren. Ook het subsidiebeleid waarbij met name de plaatselijke verenigingen worden gesubsidieerd is hiervan een voorbeeld. Daarnaast probeert de gemeente de verschillende accommodaties in de kernen in stand te houden waardoor inwoners in eigen omgeving de mogelijkheid hebben aan activiteiten deel te nemen.

Investeren in “sociaal kapitaal” loont. Sociale netwerken hebben immers hun waarde zowel voor deelnemers als buitenstaanders. In de structuurvisie noemen wij dit het cement van de samenleving.

Zoals als eerder is aangegeven is onderdeel van prestatieveld 1 is ook het lokale jeugdbeleid. Onder het lokale jeugdbeleid vallen de jongeren ontmoetingsplekken (JOP) en jeugdhonken, de jeugdactiviteiten van Versa, de activiteiten rondom de speelvoorzieningen, waarvan het beleid is vastgelegd in de Nota openbare speelruimte (2007). De activiteiten in verschillende prestatievelden zijn niet altijd scherp te scheiden. Regionale prestatievelden hebben ook een lokale uitwerking.

3.4. Prestatieveld 2: Jeugdzorg.

Dit prestatieveld gaat over het op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen in de opvoeding (zie ook opmerkingen op pag. 6) Het lokale loket van de GGD in het gemeentehuis is regionaal beleid met een uitvoering op lokaal niveau. Zij zijn onderdeel van de afspraken met de consultatiebureaus die mogelijk in de toekomst een deel van de werkzaamheden van centra jeugd en gezin gaan uitvoeren. Dit is regionaal vastgesteld jeugdbeleid dat ook onder prestatieveld 2 valt.

Het Platform Jeugd.

De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het platform vormt het portefeuillehouders gezondheidszorg, alhoewel de wethouders jeugd ook afzonderlijk bijeenkomen om over dit beleidsterrein te spreken. Vanaf 2005 functioneert Het Platform Jeugd Gooi en Vechtstreek. Het platform heeft zich ontwikkeld tot het centrale coördinatieorgaan op het terrein van de preventieve jeugdzorg.

De werkzaamheden zijn een onderdeel van uitvoering van het beleid dat valt onder prestatieveld 2 van de WMO. De activiteiten van het Platform leiden ook tot de vaststelling van nieuw beleid gericht op het realiseren van een sluitende keten in de Jeugdzorg. Het jaarlijkse werkplan van het Platform Jeugd vormt de leidraad voor de uitvoering van de activiteiten.

Het werkplan van het platform is door de portefeuillehouders gezondheidszorg vastgesteld in de vergadering van 13 december 2007.

Het gaat hier om vijf functies in de Jeugdzorg: informatie en advies, signaleren van problemen, toegang tot hulpaanbod, licht pedagogische hulp en coördinatie van zorg. Voor activiteiten op deze terreinen zijn de volgende uitgangspunten voor het beleid geformuleerd.

1. Kind/opvoeders centraal

Het centrale en meest belangrijke uitgangspunt van de ketenbenadering is dat het kind en diens opvoeders centraal staan.

Dit betekent dat er een *goed beeld moet bestaan van de problemen van kind en/of gezin*. Het kind/opvoeders centraal stellen betekent ook dat het kind en opvoeders *betrokken worden bij het benoemen en definiëren van de problematiek en het kiezen van een plan van aanpak*. Het kind/gezin centraal stellen houdt verder in dat de hulpverlening *ten dienste zal moeten staan van kind en gezin*. Dit betekent weer dat de hulpverlening een aanvulling en/of ondersteuning moet bieden op de taken die in het gezin (of school en directe omgeving) niet voldoende of niet effectief genoeg uitgevoerd worden, met name ondersteuning en controle.

2. Sluitende keten

Het tweede cruciale uitgangspunt van de ketenbenadering is dat de zorgverlening rondom het gezin een sluitend geheel vormt. Het houdt in dat er voor gezorgd wordt dat de jeugdzorgketen een *functioneel geheel* vormt.

Het gaat hier om: informatie, signalering, toeleiding tot hulp, lichte hulpverlening, en zorgcoördinatie. Deze taken vormen een integraal geheel. Het gemeentelijk aanbod is derhalve pas echt een functioneel geheel wanneer deze functies in samenhang worden gerealiseerd. De taken informatie, signalering zijn hiertoe *expliciet* ondergebracht bij organisaties en netwerken. Er is kortom duidelijkheid omtrent de taken van de verschillende partners in de keten. Organisaties kennen verder hun taak in het geheel, en hebben in het geheel zoveel mogelijk een aanvullende expertise en *werken samen*.

3. Professionalisering

Een belangrijke achtergrondvoorwaarde voor het adequaat functioneren van een keten is *professionalisering*. Professionalisering betekent dat methoden van signalering, overlegvormen en alle andere vereisten voor een adequate ketenbenadering zoveel mogelijk conform professionele normen plaatsvindt.

4. Verdichting en verbreding

Verbreding en verdichting zijn een tweetal principes die aangeven op welke wijze de ondersteuning van kinderen en opvoeders geïntensiveerd kan worden, daarbij steunend op eerder aangegeven uitgangspunten. Bij *verdichting* gaat het om de toename van ondersteuning en/of controle door meer personen en/of instanties te betrekken bij kind en/of gezin. Daarbij moet met name gedacht worden aan het mobiliseren van het informele contacten (buren, familie), het organiseren van contacten tussen personen die met vergelijkbare problemen kampen, en het betrekken van vrijwilligerswerk, sportclubs, buurt- en speeltuinwerk, en het jeugd- en jongerenwerk bij kinderen met ontwikkelingsproblemen. Bij *verbreding* gaat het om het toekennen van nieuwe (extra) taken aan bestaande instanties of instellingen. In dit kader betreffen deze extra taken de pedagogische taken van ondersteuning en controle (bijvoorbeeld een signaleringsfunctie bij scholen en peuterspeelzalen). Deze worden dan ten behoeve van de ontwikkeling van het kind, c.q. het beter functioneren van het gezin, toegekend aan instanties die deze kerntaak nog niet hebben, zoals sportclubs, onderwijs (*breedtesport*, *brede school*).

3.5. Prestatieveld 3: Informatie en advies en cliëntondersteuning

Bij dit prestatieveld gaat het met name over loketfunctie – de toegang tot de WMO. In en rondom de gemeente Wijdmeren zijn een groot aantal punten waarbij gericht informatie is te halen over voorzieningen op welzijns- en zorggebied. Gedacht kan hierbij worden aan bijvoorbeeld, in Wijdmeren

- Spreekuur Versa ouderen en maatschappelijk werk aan het Lindeplein, Loosdrecht;
- De Vraagbaak voor ouderen, gevestigd in de Spot, Blijklaan 1, Nederhorst den Berg
- Bibliotheek, Tjalk te Loosdrecht;

In Hilversum:

- Loket voor Wonen, Welzijn en Zorg. In dit loket kan naast informatie over de WMO ook informatie over andere welzijnsdiensten worden verkregen. Namens Wijdmeren worden in dit loket aanvraag voor de WMO afgehandeld.

Via Internet: www.loketgooi.nl

Het WMO/WWZ loket van de gemeente Wijdmeren is een voortzetting van het WVG loket Aan het Noordse Bosje te Hilversum nu gevestigd aan de Larenseweg in Hilversum. Het loket vormt de toegangspoort voor voorzieningen op het gebied van de WMO en de AWBZ.

In het WMO loket zitten een aantal medewerkers (het frontoffice van de WMO), die cliënten kunnen helpen met het verduidelijken van hun hulpvraag. Daarbij wordt gebruik gemaakt van zogenaamde “beslisbomen” waarmee in een kort tijdsbestek kan worden gecheckt of een cliënt recht heeft op een bepaalde voorziening. Hierbij wordt tevens de omgeving van de

cliënt bij de hulpvraag betrokken: mogelijke mantelzorgers (familie, buren), de fysieke leefomgeving, etc.

Bij de start van het loket is nog vaak doorverwezen naar het CIZ, de organisatie die een indicatieadvies geeft over bepaalde WMO aanvragen. Het ligt in de bedoeling in de toekomst steeds meer af te handelen bij het WMO loket zelf en minder door te sturen naar het CIZ.

Het loket WWZ is op afstand. Dit betekent een vertraging van informatie over doorlooptijden en afhandeling in het loket. In het tevredenheidsonderzoek scoort het loket hoog met een 8,2. Dit geeft op dit moment geen aanleiding om de situatie te wijzigen. De afhandeling van aanvragen in het loket vergt wel blijvende aandacht.

Om de ondersteuning in het loket te verbeteren zijn andere partners in de zorg bij het loket betrokken. Dit zijn Versa, MEE, Woningbouwvereniging Dudok. Dit bevordert een brede informatieverstrekking. Decentrale loketten in Wijdemeren zoals deze in de toekomst voorzien worden kunnen vanwege hun schaalgrootte niet zo breed worden opgezet.

De visie op de functies die in de lokale loketten een plaats moet krijgen is niet uitgewerkt. Volgens die cliëntorganisaties is het zinvol dit te doen. De gemeente zal een visie op de lokale loketten uitwerken en daarbij het platform betrekken.

3.6. Prestatieveld 4: Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers

Mantelzorgers zorgen voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende ouder, kind of ander familielid, vriend of buur. Zij geven die zorg omdat zij een persoonlijke band hebben met die persoon. De zorg die zij geven is langdurig, intensief een afhankelijk van de behoefte van de zorgvrager. Gelukkig zijn er vrijwilligers die bereid zijn deze taak over te nemen. Zij zijn in feite het vangnet van de mantelzorgers. Dit wordt respijtzorg genoemd.

De gemeente probeert in het kader van de WMO maatregelen te bedenken waardoor mantelzorgers een steuntje in de rug krijgen. Moeilijkheid hierbij is echter het feit dat veel mantelzorgers zichzelf niet als mantelzorger zien. Vraag aan 10 willekeurige mantelzorgers of zij mantelzorger zijn en in 9 van de 10 gevallen zult u een ontkennend antwoord krijgen.

Het dilemma waarvoor de gemeente staat is dus dat zij maatregelen moet bedenken voor een groep die zich vaak niet als doelgroep manifesteert en waarvan de ondersteuningsbehoefte op z'n zachtst gezegd vaag is. Voorbeelden van mogelijke mantelzorgondersteuning zijn lotgenotencontact, trainingen, financiële ondersteuning en respijtzorg.

Als een paal boven water staat dat de mantelzorg onmisbaar is binnen de lokale samenleving. Daarnaast moeten ideeën bedacht worden hoe voorkomen kan worden dat mantelzorgers overbelast raken.

a. Enkele cijfers.

In het najaar van 2004 werd in onze regio een gezondheidsenquête door de GGD gehouden onder 13.395 inwoners. De respons bedroeg 55%. Uit de enquête blijkt dat 17% van de inwoners die reageerden zelf mantelzorg verleende. Het betrof vooral personen in de leeftijdsgroep van 55 tot 75 jaar. Bijna een kwart van de (17%) mantelzorgers verleent langer dan 3 maanden en meer dan 8 uur per week mantelzorg. Dit sluit aan bij de cijfers van het Sociaal Planbureau (SCP). Voor de regio Gooi en Vechtstreek komt dit overeen met 43.000 mantelzorgers.

Het SCP heeft becijferd dat 4,6 % van de bevolking langdurig (meer dan 3 maanden) en intensief (minimaal 8 uur per week) voor een naaste zorgt. Daarbinnen is ruim een kwart (1,2%) te zwaar of overbelast. In de regio Gooi en Vechtstreek wonen relatief veel oudere mensen en daarmee ook meer mensen die voor hen zorg verlenen. Op basis van onderzoek van de GGD kan worden geschat dat 1,6 % van de bevolking (ruim 4.000 mantelzorgers) te zwaar of

overbelast is. Vrouwen verlenen vaker en intensiever mantelzorg dan mannen. De belasting hangt samen met de intensiteit van de mantelzorg.

b. Mantelzorgers:

Uit het onderzoek in Huizen dat onder vijf kwetsbare doelgroepen, waaronder mantelzorgers, werd verricht kwamen een aantal zaken naar voren.

De behoefte aan ondersteuning van de mantelzorger is sterk bevestigd in dit onderzoek. Met name kwam daar als 1^e punt naar voren dat men de regellast als zwaar ervaart. Als je er al achter bent waar je zaken moet regelen moet het ook daadwerkelijk geregeld worden. Men vraagt erom om het daadwerkelijke regelwerk uit handen te nemen.

Men ervaart ook een gebrek aan informatie over voorzieningen, vindt de emotionele belasting zwaar en vindt dat er te weinig aanbod is in zorg die tussen simpele thuiszorg ligt en zware verzorging. De conclusies in dit onderzoek voor de mantelzorgers zijn goed te vertalen naar de Wijdemeerse situatie. Voor de andere doelgroepen geldt dit minder. Het rapport dat ter inzage in de leesmap voor raadsleden.

Gezien de cijfers van de GGD en het SCP mag je er van uit gaan dat 17% inwoners mantelzorg verleent: dit betekent dus dat ruim 4000 Wijdemeerse inwoners in de mantelzorg actief zijn. Van deze 4000 Wijdemeerse inwoners gaat men er van uit dat een kwart, dus ongeveer 1000 inwoners langdurig en intensief mantelzorg verlenen. Men gaat er vanuit dat 1,6 % van de bevolking te zwaar of overbelast is door deze mantelzorg ofwel bijna 40% van de mantelzorgers die intensief langdurig mantelzorg verlenen dreigt dit op de lange termijn niet vol te houden. Dit zijn voor Wijdemereren 385 personen.

Waar kan de gemeente Wijdemereren de mantelzorger mee ondersteunen?

Daar zal in overleg met de cliëntgroepen nader op in worden gegaan maar gedacht wordt aan:

- het Regionale Steunpunt Mantelzorg moet blijven gesubsidieerd. Het stopzetten van subsidie zou een verspilling van opgebouwde expertise en daadkracht zijn. Het regionale steunpunt Mantelzorg heeft per 1 januari 2008 subsidie toegekend gekregen en zal voor 1 juli 2008 met een plan van aanpak komen waarin hun speerpunten verder worden uitgewerkt. Dit gebeurt in overleg met een aantal gemeente. Concreet zullen we ons daarbij richten op de meest kwetsbare groep, de overbelaste mantelzorgers die daadwerkelijk ondersteuning moeten krijgen. Duidelijk is wel dat in het overleg met de stichting Mantelzorg over hun speerpunten de conclusies uit het frictierapport van Huizen(zie pag. 21) betrokken zal worden;
- te investeren in respijtzorg: dit is een systeem waarbij de mantelzorger tijdelijk wordt vervangen door een professionele kracht of goed toegeruste vrijwilliger;
- bij subsidieverzoeken van organisaties voor mantelzorgondersteuning met name inzetten op respijtzorg en maatjesprojecten (maatje=vriendje; deze worden voor 2008 gesubsidieerd);
- hoe mantelzorgers gebruik kunnen maken van iemand die regelzaken uit handen neemt;
- samen met de stichting Mantelzorg voor mantelzorgers een aanbod op maat aanbieden.

c. Vrijwilligers

Naast mantelzorgers is er de groep van vrijwilligers die expliciet kiezen voor vrijwilligerswerk. De indruk bestaat dat Wijdemereren een bloeiend vrijwilligersbestand kent. Wij hebben geen schatting van het aantal mensen dat daadwerkelijk als vrijwilliger actief is. Het verrichte vrijwilligerswerk is zeer uiteenlopend: van bestuursfuncties tot klussendiensten, van het rondbrengen van maaltijden tot het trainen van jonge voetballers.

Het vrijwilligersbestand in Nederland vergrijsst. Uit een onderzoek dat GGD Midden Nederland heeft gehouden, blijkt dat 19% van de respondenten (zelfstandig wonende 65 plussers) uit Wijdemereren aan vrijwilligerswerk doet. Ook bestaat er steeds minder interesse vanuit de

samenleving om structureel vrijwilligerswerk te doen. Liever wordt gekozen voor kortdurend en ad hoc vrijwilligerswerk. Het vrijwilligersbeleid zal op deze ontwikkelingen moeten inspringen. Verder zullen instellingen in hun zoektocht naar vrijwilligers rekening moeten houden met ontwikkelingen binnen de samenleving als ontkerkelijking, verkleuring (toename aantal allochtonen), individualisering, tijdgebrek en een verhevigde concurrentie in de wereld van de vrijetijdsbesteding.

In 2008 zal het ondersteuningsbeleid voor mantelzorgers en vrijwilligers nog verder worden uitgebouwd. We zullen samen met de stichting Mantelzorg activiteiten op een andere wijze aanbieden. Zonder hier op vooruit te lopen kan worden gesteld dat vooral gedacht wordt aan:

1. Realiseren van structurele contacten tussen organisaties met vrijwilligers onderling (bijv. Versa - Vrijwillige Thuiszorg Centrale en iNovum en stichting Mantelzorg),
2. Het in samenwerking met de stichting mantelzorg Hilversum meer bekendheid geven aan Mantelzorg, respijtzorg en andere alternatieven door middel van een publiciteitsactie.

3.7. Bevorderen deelname aan de samenleving van mensen met een beperking

Bij dit prestatieveld wordt met name gericht op personen uit de doelgroepen mensen met een lichamelijke beperking, chronisch zieken en cliënten uit de geestelijke gezondheidszorg. Ook in dit veld is in Wijdmeren een heel scala van organisaties werkzaam; de ouderenbonden, diverse zorgcentra met actieve vrijwilligers, belangenbehartigingsorganisaties, etc. Bij nieuwbouw plannen wordt voor de beoordeling van de toegankelijkheid van de woningen in Wijdmeren gebruik gemaakt van de VAC, de Vrijwilligers Advies Commissie voor woningbouw. Naar aanleiding van opmerkingen in het tevredenheidsonderzoek zou wellicht de toegankelijkheid van openbare gebouwen en de faciliteiten daarin nog eens moeten worden bekeken. Ook is er van verschillende kanten op gewezen dat ouderen niet persé een beperking hebben. Veel ouderen zijn fit en nemen volop deel aan de lokale samenleving ook als vrijwilliger. Door de platform WMO wordt opgemerkt dat de gemeente nog veel meer gebruik kan maken van verschillende aanwezige organisaties. Bijv. de VAC is er al en ingezet worden bij ingewikkelde woningaanpassingen, raadpleging ouderen bij nieuwe initiatieven ect.

Eenzaamheid is onder ouderen is echter een vaakvoorkomend verschijnsel. Uit de GGD enquête (gezondheidspeiling 2004 Gooi & Vechtstreek, p42) onder senioren (55+) blijkt dat bijna 40 procent van de ouderen in deze regio zich eenzaam voelt (36% gemiddeld en 5% ernstig eenzaam). Over eenzaamheid onder gehandicapten in Wijdmeren is weinig bekend. Wél kan worden gesteld dat de rol van gehandicapten- en ouderenorganisaties voor het verhogen van de levenskwaliteit van de gehandicapte cruciaal is.

Gevoelens van eenzaamheid kunnen door voorzieningen nooit helemaal worden weggenomen. Wel kunnen personen worden geactiveerd om in beweging te blijven en niet achter de spreekwoordelijke geraniums te verdwijnen. In 2006 is hiervoor in Wijdmeren het activerend huisbezoek gestart. Een van de speerpunten van het bestuur is in ieder geval voortzetting van deze taak.

3.8. Individuele WMO voorzieningen

Onder individuele WMO voorzieningen worden in deze nota verstaan :

- woonvoorzieningen;
- vervoersvoorzieningen;
- hulpmiddelen als rolstoelen, scootmobielen etc.;
- hulp bij het huishouden.

De eerste drie hierboven genoemde soorten voorzieningen zijn afkomstig uit de vroegere WVG. Deze zijn opgenomen in de WMO. De hulp bij het huishouden is hieraan toegevoegd.

Naast voorzieningen in natura voorziet de WMO in Wijdmeren ook in de verstrekking van een Persoons Gebonden Budget (PGB). Een aanvrager van een WMO voorziening krijgt de keus of hij of zij een voorziening in natura of een budget wenst. Bij een PGB kan de cliënt vervolgens zelf zorg of een voorziening inkopen.

In Wijdmeren worden op dit moment (31 december 2007) de volgende aantallen individuele WMO voorzieningen verstrekt:

Soort voorziening	Aantal cliënten
Vervoersvoorziening:	
Open buitenvervoer (scootmobielen e.d.)	106
Gesloten buitenvervoer (Canta o.i.d.)	2
Overige vervoersmiddelen (driewiel fietsen e.d)	34
Aantal pasjeshouders collectief vervoer:	983
Vervoerskostenvergoedingen (IVV):	145
Rolstoelvoorziening:	
Rolstoelen	243
Elektrische rolstoelen	22
Woonvoorziening:	
Trapliften	118
Toiletvoorzieningen (onderhoud Hartinkbank)	18
Hulp bij het huishouden, (waarvan 76 PGB)	533 cliënten

Zoals in hoofdstuk 2 al is aangegeven heeft er een evaluatie plaatsgevonden van de voorzieningen in de vorm van een tevredenheidsonderzoek. De resultaten geven geen aanleiding om wijzigingen aan te brengen met uitzondering van de aandacht die het vervoer moet krijgen.

Door de provinciale belangenorganisatie Zorgbelang en de cliëntenraad WMO zijn wel verbeterpunten aangegeven. Deze opmerkingen zijn in deze nota zoveel mogelijk verwerkt. De technische opmerkingen over de verordening WMO komen niet in deze nota aan de orde.

3.9. Prestatie veld 7, 8 en 9 maatschappelijke zorg

In alle gemeenten in Nederland zijn er mensen met wie het niet goed gaat omdat ze in multiproblemsituaties verkeren. Een multiprobleem situatie is een complex van problemen zoals verslaving, dakloosheid, huiselijk geweld, verloedering, psychische problematiek, schulden, vereenzaming en werkloosheid. In de WMO zijn de laatste drie prestatievelden op deze groep gericht. De regio Gooi- en Vechtstreek gebruikt de overkoepelende term *maatschappelijke zorg*.

Er is al veel maatschappelijke zorg in de Gooi- en Vechtstreek, zoals onder andere maatschappelijke opvang, verslavingspreventie, Vangnet & Advies voor multiproblemsituaties, een advies- en steunpunt huiselijk geweld en een tweede kansbeleid (voor problematische huursituaties). Het grootste deel van deze maatschappelijke zorg wordt geregistreerd en gefinancierd door de gemeenten, met name de centrumgemeente Hilversum. Er zijn echter ook diverse instellingen actief in de maatschappelijke zorg, die niet rechtstreeks onder de regie van de gemeenten vallen, maar wel heel essentieel zijn in de zorg voor mensen in multiproblemsituaties. Dat zijn bijvoorbeeld de politie, de woningcorporaties, de geestelijke gezondheidszorg, de geïndiceerde verslavingszorg en de jeugdzorg.

De samenwerkende gemeenten in de regio Gooi- en Vechtstreek streven een samenhangende en effectieve aanpak van multiproblemsituaties na. Zij hebben daartoe het bestaande beleid

herijkt. Dit beleid is opgenomen in de nota voor maatschappelijk zorg "Voorkomen en aanpakken van multiprobleem situaties".

Als ambitie wil de regio formuleren:

Het voorkomen en tegengaan van maatschappelijke uitval, het tijdig en effectief aanpakken van multiprobleem situaties en het bevorderen van maatschappelijk herstel bij multiprobleem cliënten (zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie).

Als uitwerking van deze ambitie heeft de regio twintig beleidsprioriteiten geformuleerd die leidend zijn voor de invulling van de drie laatste WMO-prestatievelen 7, 8 en 9 voor alle gemeenten in de regio.

Deze beleidsprioriteiten zijn gegroepeerd in vijf onderdelen:

1. Preventie & Monitoring
2. Signalering en Toeleiding
3. Bemoeizorg en Toeleiding
4. Opvang & Doorstroom
5. Herstel & Reïntegratie

Hieronder zijn de twintig beleidsprioriteiten uitgewerkt:

Beleidsveld

maatschappelijke zorg - Beleidsprioriteiten

Preventie	- Herijken van het verslavingsbeleid waarbij aangesloten wordt bij de regionale visie verslavingszorg in 2008- Continueren van de Integrale aanpak riskant alcoholgebruik jongeren Gooi- en Vechtstreek- Ontwikkelen en regisseren van samenhangend programma OGGZ-preventie- Besluiten over de ontwikkeling van een structurele MZ-monitor en een regionaal gebruikt cliëntvolgsysteem in 2008
Signalering	- Organiseren van een regiodekkend geheel van lokale signaleringsnetwerken- Zorgen voor meer betrokkenheid en regie van regiogemeenten bij lokale OGGZ- Bevorderen van meer OGGZ-deskundigheid bij reguliere hulpverleners
Bemoeizorg	- Aanpakken van wachtlijsten schuldhulpverlening door gemeenten- Het voortvarend ontwikkelen en implementeren van een Vangnet Jeugd: één centraal aanmeldpunt voor alle jeugdige van -9 maanden tot 19 jaar die zich in riskante situaties bevinden of die riskant gedrag laten zien.- Ontwikkelen van een krachtig aanbod voor chronische zorgmijders-zorgmissers: een specialistisch bemoeizorgteam, geïntegreerd in het huidige Vangnet & Advies- Herstructureren OGGZ-infrastructuur tot één samenhangende organisatie voor melding, bemoeizorg en toeleiding van diverse maatschappelijke zorg-groepen- Regionaal aanpakken van ernstige schuldenproblematiek maatschappelijke zorg-clienten- Continueren van het ingezette beleid Aanpak Huiselijk Geweld (Meerjarenwerkplan 2006-2010) Opvang
Opvang	- Versterken van de aanpak van dakloosheid door:

Herstel

- Gebruikmaken van de resultaten van het daklozenonderzoek (2^e helft 2007) Beleidsontwikkelen samenwerken met het Zorgkantoor
Maken en uitvoeren van een plan Stedelijk Kompas
- Oriënteren op de mogelijkheden van meer specialistische verblijfs/begeleidingsvoorzieningen onder andere voor zieke daklozen, verslaafde daklozen en daklozen met een dubbele diagnose
 - Onderzoeken van de behoeften naar en mogelijkheden van dagbesteding (werk, vrijwilligerswerk, scholing en vrije tijd) voor daklozen in de regio
 - Structureel maken en verder versterken van de tweedekansaanpak
 - Ondersteunen van het woon- en herstelproject voor risicojongeren en zwerfjongeren: Kamers met Kansen
 - Bevorderen van doorstroom in en uit de opvang:
Maken van een huisvestingsprogramma voor kleinschalige, ambulante woonvoorzieningen ten behoeve van het maatschappelijk herstel en nazorg van maatschappelijke zorg-cliënten, met name uit- en doorstroomcliënten van de maatschappelijke opvang, de vrouwenopvang en detentie.
 - Maken van een begeleidingsprogramma voor participatie (met daarin vormen van professionele en vrijwilligersbegeleiding bij het wonen, dagbesteding en sociale netwerken)
 - Oriënteren op en experimenteren met de concrete mogelijkheden voor sub standaardwoningen
 - Het bieden van nazorg aan vrouwen en hun kinderen die na verblijf in de vrouwenopvang elders terugkeren naar de regio Gooi- en Vechtstreek.

BIJLAGE 1 : Financiële middelen voor de WMO/jaarverslag 2007

De financiële middelen voor de WMO komen uit vijf bronnen :

1. het nieuwe aanvullende budget dat de Rijksoverheid beschikbaar stelt aan iedere gemeente in Nederland voor de nieuwe taken die op hen afkomen : de huishoudelijke verzorging, de uitvoering van enkele subsidieregelingen etc.;
2. eigen bijdragen voor de WMO van WMO cliënten, die via het CAK worden ontvangen;
3. het budget dat iedere gemeente beschikbaar heeft voor de uitvoering van de oude WVG, nu voorzieningen WMO ;
4. het gemeentefonds waarin middelen zijn opgenomen voor welzijnstaken waaraan de gemeente ook voor de komst van de WMO invulling gaf; (welzijnssubsidies, gezondheidszorg, e.a.)
5. de egalisatiereserve WMO; in deze voorziening is in 2006 voor het eerst een bedrag gestort. Het overschot 2007 ad € 280.896,00 is hieraan toegevoegd.

Voor de gemeente Wijdmeren betekent dit voor 2008 concreet het volgende (na verwerking meicirculaire 2008 en correctie van +/- € 71.007):

Soort budget Beschikbaar voor de WMO uit 1,2 en 3.

Aanvullend budget Rijk (Zorg) +/- herverdeling	€ 1.732.596,-
Eigen bijdragen WMO cliënten (1)	€ 300.000,- (eigen bijdragen CAK)
(oud) Wvg budget (voorzieningen fonds)	€ 1.004.540,- (in alg. uitkering gem.)
Impuls Mantelzorg, dec.2007 (2)	€ <u>43.000,- (nieuw, in voorziening)</u>
Totaal	€ 3.080.136,00

1) Het bedrag wat in bovenstaande tabel is opgenomen voor de eigen bijdragen is een raming. Niet bekend is wat hiervan wordt gerealiseerd: Eind 2007 zijn de bedrag tot en met oktober 2007 verwerkt. Na het eerste kwartaal 2008 zal duidelijk worden wat daadwerkelijk aan eigen bijdrage is ontvangen. De hoogte van de eigen bijdrage blijft achter bij het oorspronkelijk aangegeven bedrag van € 365.000.

2) Het bedrag uit de impuls Mantelzorg kwam pas in december 2007 binnen en is om die reden direct in de voorziening opgenomen. Dit bedrag dient in 2008 voor mantelzorg aangewend te worden.

Voorlopige jaarcijfers 2007:

Uit de voorlopige jaarcijfers van 2007 blijkt het budget voor de voorzieningen WVG niet toereikend was. Dit was al in 2007 te voorzien waardoor voor 2008 het budget is verhoogd. Het budget voor de inzet van de Huishoudelijke Zorg is toereikend geweest. Totaal is een bedrag van € 1.610.470,00 uitgegeven, ook zorg gerelateerde activiteiten. Het overschot is in de voorziening gestort. De definitieve cijfers zijn in de jaarrekening aangegeven. Een deel van declaratie van de uren heeft in 2008 plaatsgevonden. Het gaat om de laatste twee maanden van 2007. Met deze aantekening kunnen de volgende cijfers worden weergegeven.

In Wijdmeren worden op dit moment (31 december 2007) de volgende aantallen individuele WMO voorzieningen verstrekt:

Soort voorziening	Aantal cliënten
Vervoersvoorziening:	
Open buitenvervoer (scootmobielen e.d.)	106
Gesloten buitenvervoer (Canta o.i.d.)	2
Overige vervoersmiddelen (driewiel fietsen e.d)	34
Aantal pasjeshouders collectief vervoer:	983
Vervoerskostenvergoedingen (IVV):	145

Rolstoelvoorziening:

Rolstoelen	243
Elektrische rolstoelen	22

Woonvoorziening:

Trapliften	118
Toiletvoorzieningen (onderhoud Hartingbank)	18
Hulp bij het huishouden, (waarvan 76 PGB)	533 cliënten
Gerealiseerde Uren 2007	67.052

Omgezet in financiële gegevens 2007:

Uitgaven WMO voorzieningen(voormalige WVG)

Soort verstrekking	begroot	werkelijk	restant
Uitvoeringskosten WVG	169.750	124.994	44.756
Verstrekking WVG	160.000	0	160.000
WVG woonvoorzieningen	210.688	340.770	-130.083
WVG regionale vervoersvoorz.	195.000	256.052	-61.052
WVG overige vervoersvoorz.	200.000	325.457	-125.457
CIZ advieskosten	30.555	34.683	-4.128
totaal			-115.963

Uitgaven WMO huishoudelijke zorg:

Soort verstrekking	begroot	werkelijk
Ontvangen	1.531.760	1.575.408
Ontvangen eigen bijdrage	365.000	365.000
Hulp bij het Huishouden	1.718.864	1.610.470
Subsidies		49.971
Overige subsidies		
CIZ advieskosten	40.000	25.069
Totaal in voorziening		280.896

Perspectief vanaf 2009

Inmiddels is de meicirculaire 2008 ontvangen. In de laatste mei circulaire is het budget voor de Wmo naar beneden toe bijgesteld met € 71.007 voor 2008. De cijfers zien er nu als volgt uit

	<u>MJB 2008-2011</u>	<u>mei circ 2008</u>	<u>nieuw budget</u>	<u>Verwachte uitg. HH</u>
2008	€ 1.732.596	-/- 71.007	€ 1.661.589	€ 1.440.000
2009	€ 1.835.669	-/- 67.066	€ 1.768.603	€ 1.304.161

NB: Bij de schatting van 2009 is uitgegaan van ongewijzigd aantal uren te leveren zorg t.o.v. 2007. In 2007 heeft Wijdmeren gemiddeld ruim € 22,00 per uur betaald. Dit heeft te maken met de toezegging dat alle cliënten de huidige zorg tot 2009 zouden behouden, ondanks gewijzigde indicatie. Om die reden wordt er vanuit gegaan dat in 2009 de kosten per uur zullen dalen.

Vanaf 2006 worden overschotten op de begroting voor de WMO gestort in de voorziening. Er mag niet vanuit worden gegaan dat met de WMO het schip met goud binnen is komen zeilen. Eerst zal enkele jaren met de WMO ervaring op moeten worden gedaan, om daadwerkelijk

uitspraken te doen over de balans tussen inkomsten en uitgaven. Vanwege de te verwachten vergrijzing is het zaak de huidige overschotten in een voorziening te zetten waardoor de komende jaren toenemende uitgaven kunnen worden gedekt.

Wel kan de gemeente er sowieso voor zorgen dat de WMO betaalbaar blijft door het (blijven) hanteren van de volgende uitgangspunten :

- eigen verantwoordelijkheid als insteek: in de WMO wordt er in principe van uit gegaan dat iedereen zo zelfstandig mogelijk moet functioneren binnen de samenleving en ook een eigen verantwoordelijkheid heeft. Hierbij horen instrumenten als het heffen van een eigen bijdrage, toegangsbewaking tot WMO voorzieningen (gedacht kan hierbij worden aan de indicering), opdat voorzieningen alleen terecht komen bij mensen die ze echt nodig hebben;
- medeverantwoordelijkheid: gekeken moet worden bij aanvragen voor WMO voorzieningen wat mantelzorgers, binnen redelijke grenzen, kunnen doen. Als een en ander de draagkracht van de aanvrager en de mantelzorger te boven gaat, komen de gemeentelijke voorzieningen in beeld. Wel moet voorzichtig worden omgegaan met het Wijdemerense reservoir aan mantelzorgers. Mantelzorgers zijn een kostbaar goed: we moet dit reservoir als gemeente koesteren en waar nodig ondersteunen;
- aanboren alternatieve financieringsbronnen. Ook particuliere instellingen kunnen investeren in de WMO. Verder moeten, waar mogelijk, alternatieve financieringsmogelijkheden worden onderzocht bijvoorbeeld bij provincie, Rijk maar ook bij de Europese gemeenschap. *Ook de volgende bepalingen die opgenomen zijn in de WMO- verordening dragen er toe bij dat de WMO betaalbaar blijft:*
 - algemene voorzieningen gaan voor individuele voorzieningen;
 - verstrekken van de goedkoopst adequate voorziening;
 - geen algemeen gebruikelijke voorzieningen verstrekken. Dit zijn voorzieningen die niet speciaal voor mensen met een handicap ontwikkeld zijn en gewoon in de handel verkrijgbaar zijn;
 - waar mogelijk hergebruik van voorzieningen. Wijdemereren beschikt over een (regionaal) depot van WVG voorzieningen, zoals rolstoelen, scootmobielen, etc. Dit depot is ondergebracht bij de Hartinkbank. Dit is de firma die in opdracht van de gemeente deze voorzieningen verstrekt, aanpast, opslaat in depot en weer uitgeeft.

Bijlage 2 Regionale Visie en Uitgangspunten WMO

*Advies
van het ambtelijk overleg
Maatschappelijke Dienstverlening*

Regionale visie en uitgangspunten Wet maatschappelijke ondersteuning

Wijdmeren, juni 2007

Leden werkgroep:

A.C.M. van Gelder - gemeente Wijdmeren

M. van der Linden - gemeente Naarden

G.J. Vreeke - gemeente Bussum

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Wet maatschappelijke ondersteuning	3
3. Inspraak	4
4. Regionaal – lokaal: beleid en uitvoering per prestatievelden	4
5. Prestatievelden van de Wet maatschappelijke ondersteuning	5
5.1. Het bevorderen van de sociale samenhang en leefbaarheid	5
5.2. Preventieve voorzieningen voor problemen met opgroeien en opvoeden	6
5.3. Het geven van informatie en advies	7
5.4. Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers	7
5.5. Bevorderen deelname aan het maatschappelijk verkeer van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of psychisch-sociaal probleem	8
5.6. Voorzieningen voor ouderen, gehandicapten, chronische psychiatrische patiënten en mensen met psychische of psychologische problemen	9
5.7. Maatschappelijke opvang	9
5.8. Het bieden van openbare geestelijke gezondheidszorg	10
5.9. Bieden ambulante verslavingszorg	10
6. Aandachtspunten voor de WWZ-regisseur	11
7. Besluit	11

1. Inleiding

Binnen de regio bestaat de uitgesproken wens om de samenwerking, zoals die afgelopen periode projectmatig werd vormgegeven bij de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) per 1 januari 2007, de komende periode voort te zetten.

Het gaat dan om een intensivering van de samenwerking op de Wmo prestatievelden die voor een deel gewestelijk georganiseerd zijn:

- Preventieve voorzieningen voor problemen met opgroeien en opvoeden (2)
- het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers (4)
- bevorderen deelname aan het maatschappelijk verkeer van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of psychisch-sociaal probleem (5)
- voorzieningen voor ouderen, gehandicapten, chronische psychiatrische patiënten en mensen met psychische of psychologische problemen (6)
- maatschappelijke opvang (7)
- het bieden van openbare geestelijke gezondheidszorg (8)
- het bieden van ambulante verslavingszorg (9).

Bij de lokale prestatievelden is de meerwaarde van samenwerking te verwachten van een georganiseerde en actieve uitwisseling van kennis en ervaring:

- Het bevorderen van de sociale samenhang en leefbaarheid (1)
- het geven van informatie en advies (3)
- het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers (4).

Thans is ten aanzien van de Wmo prestatievelden, het regionaal wethoudersoverleg Maatschappelijke Dienstverlening leidend waar het gaat om regionale zaken totdat de nieuwe regionale overlegstructuur in werking treedt.

Met de nieuwe overlegstructuur beoogt men versterking van de gezamenlijke bestuurlijke slagkracht en verbetering van de samenhang met de overige betrokken beleidssectoren, en maatschappelijke organisaties te bewerkstelligen, zoals i.c. tussen Wonen (RVC), Maatschappelijke zorg (MaDi) en Gezondheidszorg (GHZ). In de nieuwe overlegstructuur gaan de overleggen Wonen en Maatschappelijke Zorg op in een Wonen, Welzijn en Zorg overleg (WWZ). Daarbij zal een belangrijke taak zijn weggelegd voor de nog aan te stellen kwartiermaker WWZ en de WWZ-regisseur. Het motto is 'wat regionaal kan, moet en wat lokaal moet, kan'.

Op verzoek van het regionale wethoudersoverleg Maatschappelijke Dienstverlening is deze notitie opgesteld. Vervolgens is de notitie besproken in het ambtelijk overleg Maatschappelijke Dienstverlening.

Deze notitie kent een tweetal doelstellingen.

- a. Het inzichtelijk maken van welke onderdelen uit de Wmo regionaal opgepakt kunnen worden en door wie;
- b. Het aandragen van aandachtspunten voor de WWZ-regisseur als het gaat om de wijze van omgang met deze regionaal op te pakken componenten van de Wmo.

2. Wet maatschappelijke ondersteuning

De Wmo heeft als algemeen doel, het meedoen van met name kwetsbare burgers te bevorderen.

Als nevendoeel de betaalbaarheid van de zorg, met name van individuele voorzieningen (op het terrein van wonen, vervoer, ontmoeting, opvoeding e.d.) voor de toekomst te kunnen waarborgen.

Meedoen duidt in de Wmo op een drietal *onderwerpen*.

- a. Meepraten en meedenken, in de betekenis van invloed uitoefenen, op het beleid met betrekking tot de vormgeving van de lokale samenleving;
- b. het zoveel mogelijk zelfstandige deelnemen aan de samenleving (huishouding voeren, voor vervoer zorgen, opvoeden van kinderen);
- c. het zelf actief zijn in onderscheiden sectoren van de (lokale) samenleving (buurt, school, cultuur, sport, etc.).

De Wmo vraagt aan gemeenten om het meedoen van burgers in bovengenoemde zin te stimuleren.

Deze participatiedoelen corresponderen met een drietal opdrachten die verweven zijn met de uitvoering van de Wmo.

- a. In de eerste plaats vraagt de Wmo om inspraak en participatie van burgers. Burgers moeten betrokken worden bij de beleidsvoorbereiding en hun oordeel over de plannen van de gemeente dienen meegenomen te worden in het Wmo beleidsplan.
- b. In de tweede plaats vraagt de Wmo om het ondersteunen van kwetsbare burgers bij deelname aan de samenleving. Daarbij hanteert de Wmo het middel van het stimuleren en soms afdwingen van meer eigen activiteit (zelfdoen), een groter beroep op de naaste omgeving (mantelzorgers, vrijwilligers) en het meer benutten van algemene voorzieningen (b.v. openbaar vervoer, het café), met als doel de druk op individuele voorzieningen te doen afnemen.
- c. De Wmo doet daarnaast ook een beroep op burgers om initiatieven te nemen (actief zijn in club, buurt, etc) , ten einde de *civil society* nader vorm te geven.

Gemeenten dienen in 2007 een beleidsplan voor te leggen waarin aangegeven wordt op welke wijze zij bovengenoemde opdrachten per prestatieveld uitwerkt.

3. Inspraak

In de wettekst is een belangrijke rol weggelegd voor de participatie. De vormgeving van de cliëntenparticipatie doen alle gemeenten verschillend, afhankelijk van de lokale situatie. Bij prestatievelden die regionaal uitgewerkt worden, zal inspraak/participatie ook regionaal georganiseerd moeten worden. Maar ook al wordt een prestatieveld vooral regionaal ingevuld, de meeste gemeenten zullen tijdens de beleidsvoorbereidende inspraak voor het beleidsplan wel aandacht aan deze prestatievelden besteden. Voor het opstellen van het beleidsplan hebben de gemeenten immers de input van de lokale burgers nodig. In de toekomst is wellicht een meer regionale afstemming van de inspraak voor de regionale prestatievelden mogelijk.

4. Regionaal – lokaal: beleid en uitvoering per prestatieveld

Regionale samenwerking kan verschillende vormen aannemen. Het gewest heeft de wens uitgesproken de samenwerking te intensiveren ten aanzien van de prestatievelden: Preventieve voorzieningen voor problemen met opgroeien en opvoeden; het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers; bevorderen deelname aan het maatschappelijk verkeer van mensen met een beperking of een - Chronisch psychisch probleem of psychisch-sociaal probleem; voorzieningen voor ouderen, gehandicapten, chronische psychiatrische patiënten en mensen met psychische of psychologische problemen; maatschappelijke opvang; het bieden van openbare geestelijke gezondheidszorg en het bieden van ambulante verslavingszorg. Deze prestatievelden zijn voor het merendeel gewestelijk georganiseerd.

Bij de lokalen prestatievelden: het bevorderen van de sociale samenhang en leefbaarheid; het geven van informatie en advies en het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers is de meerwaarde van samenwerking kennisuitwisseling en ervaring. In deze notitie gaat het vooral om regionale beleid- en besluitvorming.

Algemeen gesproken geldt dat elk prestatieveld onderwerp is van lokaal beleid. Binnen elk prestatieveld kunnen gemeenten:

- 1. Preventief beleid voeren met corresponderende lokale activiteiten en voorzieningen (b.v. met betrekking tot prestatieveld 2: speelruimte, ontmoetingsplekken, veilige buurten, cursussen etc.);**
- 2. kern- en basisactiviteiten/voorzieningen aanbieden ((b.v. met betrekking tot prestatieveld 2: signaleringsoverleg, opvoedcursussen, pedagogische spreekuren);**
- 3. extra (of plus) activiteiten/voorzieningen aanbieden (b.v. met betrekking tot prestatieveld 2: opvoedcursus voor specifieke doelgroepen).**

5. Prestatievelden van de Wet maatschappelijke ondersteuning

Hieronder worden alle prestatievelden uit de Wmo kort beschreven. Per prestatieveld worden de volgende onderdelen uitgewerkt: beschrijving van het prestatieveld, doelgroep, regionale voorzieningen/aspecten en meerwaarde regionale samenwerking en uitvoering.

Omdat de Wmo in principe ´voor iedereen´ is, is de doelgroep eigenlijk te omschrijven als ´alle inwoners van de gemeenten´. Om toch iets beter te kunnen focussen is bij de prestatievelden - waar dat mogelijk was - bij de doelgroep verwezen naar de groep waar het prestatieveld primair over gaat.

De prestatievelden: maatschappelijke opvang; het bieden van openbare geestelijke gezondheidszorg en het bieden van ambulante verslavingszorg worden uitgevoerd door de centrumgemeente Hilversum. Als centrumgemeente ontvangt de gemeente Hilversum hiervoor financiële middelen. Het opstellen van beleid dient in overleg met de overige Gewestgemeenten plaats te vinden. Voor andere prestatievelden die regionaal opgepakt worden betekent regionale samenwerking niet dat de gemeente zelf geen beleid meer voor dit prestatieveld hoeft op te stellen. Het regionale beleid kan plaatselijk vastgesteld worden met eventuele aanvullingen. Omdat de regionale samenwerking nog niet op alle regionale prestatievelden afgestemd is en de beleidplannen aan het einde van het jaar door de gemeenteraden vastgesteld moeten worden zullen gemeenten zelfstandig starten met het vormgeven van beleid. Bij regionale samenwerking gaat het er dan vooral ook om, om na te gaan of er zaken op regionaal niveau afgestemd en/of uitgewerkt kunnen worden.

5.1. Het bevorderen van de sociale samenhang en leefbaarheid

De gemeenten moeten zich actief inzetten voor de leefbaarheid in haar wijken om zo de sociale samenhang en leefbaarheid te vergroten. De gemeente doet dit bijvoorbeeld door voorzieningen aan te bieden voor zorg, welzijn, sport en ontspanning of door initiatieven van bewoners en verenigingen te ondersteunen.

Voorbeelden hiervan zijn het sociaal cultureel werk, de speelplaatsen voor kinderen en de buurt- en belangenverenigingen.

Doelgroep:

Alle inwoners van de gemeenten.

Regionale voorzieningen/aspecten:

Geen, lokale uitwerking.

Regionale beleidsvoorbereiding en bestuurlijke inbedding:

Geen, lokale uitwerking.

Meerwaarde regionale samenwerking en uitvoering:

Actieve uitwisseling van kennis en ervaring.

beleidsplan WMO 2008-2011, juni 2008

5.2. Preventieve voorzieningen voor problemen met opgroeien en opvoeden

Dit prestatieveld is erop gericht jeugdigen met een verhoogde kans op schooluitval, crimineel gedrag en ontwikkelingsachterstanden te helpen, en zo te voorkomen dat ze in de problemen raken. Ook ouders die problemen hebben bij het opvoeden zijn een aandachtsgroep. Algemeen gesproken kan gezegd worden dat algemeen preventief jeugdbeleid, een lokale aangelegenheid is, terwijl preventief jeugdbeleid dat zich richt op risicogroepen (eg. specifiek preventief jeugdbeleid of 'preventieve jeugdzorg') zich leent voor regionale organisatie.

Algemeen preventief jeugdbeleid duidt daarbij op het stelsel van voorzieningen, diensten en voorlichting dat op kinderen, jongeren en gezinnen in het algemeen gericht is en waarvan wordt aangenomen dat deze voorzieningen, diensten en vormen van voorlichting kinderen, jongeren en gezinnen zaken bieden waardoor problemen wegblijven of een mindere grote kans hebben om te ontstaan. Denk hierbij aan: speel-, sport- en ontmoetingsmogelijkheden, de zorg voor in sociaal opzicht veilige wijken en buurten, en preventieve projecten op het terrein van criminaliteit, alcoholgebruik en seksualiteit. Specifiek preventief jeugdbeleid richt zich daarentegen op situaties en groepen waarbij er sprake is van (meerdere) risico's, beginnende problemen of problemen in een vergevorderd stadium. Specifiek preventief jeugdbeleid omvat de volgende 5 gemeentelijke taken: informatie, signalering, toeleiding tot hulp, licht pedagogische hulp en zorgcoördinatie.

Voorbeelden zijn de alcohol en drugspreventie, voorlichting over loverboys, opvoedingsondersteuning, het Centraal Meldpunt Jeugd en het Advies en Meldpunt kindermishandeling en de nog te ontwikkelen Centra voor Jeugd en Gezin.

Doelgroep:

Jeugd en ouders.

Regionale voorzieningen/aspecten:

GGD Gooi en Vechtstreek;
Bureau Jeugdzorg;
Regionaal Bureau Leerlingzaken;
maatschappelijke instellingen.

Regionale beleidsvoorbereiding en bestuurlijke inbedding:

Regionaal overleg: platform Jeugd. Het platform Jeugd heeft op dit moment de verantwoordelijkheid voor de beleidsvoorbereiding binnen dit prestatieveld, terwijl de bestuurlijke verantwoordelijkheid ligt bij het portefeuillehoudersoverleg Gezondheidszorg en het wethoudersoverleg Maatschappelijke Dienstverlening.

Meerwaarde regionale samenwerking:

Ja, regionale samenwerking heeft een meerwaarde vanwege de schaal van de problematiek, het bevorderen van de uniformiteit in de aanpak, de ketenbenadering en het terugdringen van overlappingsen in het aanbod van de instellingen.

5.3. Het geven van informatie en advies

De gemeenten moeten inwoners informatie, advies en ondersteuning geven. Dit kan individueel gericht zijn of algemeen, bijvoorbeeld in de plaatselijke huis-aan-huisbladen. Inwoners moeten voor alle informatie over zorg, (woon)voorzieningen en hulp bij één loket terecht kunnen.

Alle gemeenten hebben een breed Wmo loket ontwikkeld. Ook is er een digitaal loket ontwikkeld waar alle regionale aanbieders van diensten op het gebied van wonen, zorg en welzijn terug te vinden zijn, www.loketgooi.nl. Daarnaast wordt ondersteuning geboden door de ouderenadviseurs, de sociaal raadslieden en het formulierensprekkuur.

Doelgroep:

Alle inwoners van de gemeenten.

Regionale voorzieningen/aspecten:

Wmo loketten (Bussum, Hilversum, Huizen en Weesp) en het www.loketgooi.nl.

Regionale beleidsvoorbereiding en bestuurlijke inbedding:

Werkgroep loket. Bestuurlijk loopt de lijn langs het wethoudersoverleg Maatschappelijke Dienstverlening en portefeuillehouders Gezondheidszorg.

Meerwaarde regionale samenwerking:

Regionale samenwerking is thans beperkt tot www.loketgooi.nl. Deze samenwerking biedt een meerwaarde door een betere afstemming, een vollediger pakket en een grotere bereik van de informatievoorziening.

5.4. Ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers

Mantelzorg is intensieve en langdurige zorg voor zieke of gehandicapte huisgenoten. Dit is meer dan de dagelijkse en normale zorg. Vrijwilligers hebben een belangrijke rol bij de invulling van de negen prestatievelden. Daarom investeren de gemeenten in begeleiding en ontlasting van de mantelzorgers en wordt het vrijwilligerswerk gestimuleerd en worden vrijwilligers ondersteund.

De gemeenten doen dit bijvoorbeeld door de subsidiering van Steunpunt Mantelzorg en de vrijwilligerscentrale en de ontwikkeling van nieuwe producten voor mantelzorgers, zoals respijtzorg.

Doelgroep:

Vrijwilligers en mantelzorgers.

Regionale voorzieningen/aspecten:

Steunpunt Mantelzorg;
maatschappelijke instellingen.

Regionale beleidsvoorbereiding en bestuurlijke inbedding:

Voor de beleidsvoorbereiding stellen wij voor een werkgroep in te stellen die onder regie van de gemeenten en in overleg met alle betrokkenen het beleid ten aanzien van mantelzorg en vrijwilligerswerk nader uitwerkt.

Meerwaarde regionale samenwerking:

Ja, afstemming leidt tot meerwaarde door mogelijkheid van bundeling van expertise en groter productaanbod (grotere instellingen kunnen meer producten leveren). Ook voor de instellingen kan regionale samenwerking tot een meerwaarde leiden, omdat meer afname van producten hen minder kwetsbaar maakt.

5.5. Bevorderen deelname aan het maatschappelijk verkeer van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of psychisch-sociaal probleem.

Het gaat hier om algemene maatregelen om inwoners te stimuleren om deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer. Aan deze maatregelen kan iedereen wat hebben, maar ze zijn vooral bedoeld om kwetsbare groepen in de gelegenheid te stellen actief mee te doen aan het sociale leven. Ook participatie en belangenbehartiging vallen onder dit prestatieveld.

Bijvoorbeeld de toegankelijkheid van openbare ruimten, algemene voorzieningen als rolstoelvervoer, sociale-recreatieve activiteiten voor specifieke doelgroepen. Daarnaast is er contact met verschillende organisaties voor belangenbehartiging, zoals Zorgbelang, het Regionaal Beraad Gehandicapten, de Seniorenraad en de ouderenbonden.

Doelgroep:

Mensen met lichamelijk beperking;
mensen met verstandelijke beperking;
mensen met chronische psychische problemen;
mensen met psychosociale problemen.

Regionale voorzieningen/aspecten:

Verskillende organisaties voor belangenbehartiging: Zorgbelang en RBG
Maatjesproject Gooi en Vechtstreek

Regionale beleidsvoorbereiding en bestuurlijke inbedding:

Beleidsvoorbereidend: ambtelijk overleg Maatschappelijke Dienstverlening. Onder dit prestatieveld vallen ook verschillende regionale subsidieaanvragen zoals het maatjesproject, steunpunt mantelzorg etc. Voorgesteld wordt om deze af te laten handelen door het ambtelijk overleg. Dat gebeurt op dit moment ook al.

Daarnaast stellen we voor een werkgroep wonen op te richten. Deze werkgroep bestaat nog niet. Uitwerking vindt deels ook lokaal plaats in lokale woonvisies en in regionale woonvisie en regionale project 'Onbezorgd Wonen'.

Bestuurlijk: wethoudersoverleg Maatschappelijke Dienstverlening en naar de toekomst toe het overleg Wonen Welzijn en Zorg.

Meerwaarde regionale samenwerking:

Op dit vlak kan goed regionaal samengewerkt worden, bv. op het vlak van afstemming subsidies, projecten rondom toegankelijkheid, wooneenheden etc.

5.6. Voorzieningen voor ouderen, gehandicapten, chronische psychiatrische patiënten en mensen met psychische of psychologische problemen.

Wie door een lichamelijke beperking of een chronisch psychisch of psychosociaal probleem niet zonder hulp kan functioneren kan bij de gemeenten voorzieningen aanvragen waardoor zelfstandig functioneren wordt bevorderd. Voorbeelden zijn rolstoelen, gehandicaptenvervoer, woningaanpassingen en thuiszorg.

De gemeenten van de regio Gooi en Vechtstreek werken samen bij de inkoop en het aanbieden van deze voorzieningen. Zo is er een regionaal gehandicaptenvervoer dat door Connexion wordt uitgevoerd en is een contract gesloten met een consortium van 17 regionale thuiszorgaanbieders. Daarnaast worden diensten door Versa aangeboden, zoals maaltijdvoorziening en sociale alarmering en natuurlijk het maatschappelijk werk.

Doelgroep:

Mensen met lichamelijk beperking;
mensen met verstandelijke beperking;
mensen met chronische psychische problemen;
mensen met psychosociale problemen.

Regionale voorzieningen/aspecten:

Gezamenlijke aanbesteding huishoudelijke hulp;
gezamenlijke regionale verordening, besluit en beleidsregels;
Regionale Cliëntenraad Wmo.

Regionale beleidsvoorbereiding en bestuurlijke inbedding:

Op dit prestatieveld is reeds veel regionaal samengewerkt. Het ROW (Regionaal Overleg Wmo voorzieningen) wordt gevraagd de uitvoering van dit prestatieveld verder te monitoren en het werk voort te zetten. Op het niveau van de cliëntenparticipatie fungeert de regionale cliëntenraad Wmo. Bestuurlijk is het wethoudersoverleg Maatschappelijke Diensverlening verantwoordelijk.

Meerwaarde regionale samenwerking:

De resultaten van de regionale samenwerking spreken hierbij voor zich. Meerwaarde uit zich onder andere in: goedkopere inkoop en een betere werkverdeling bij complexe processen.

5.7. Maatschappelijke opvang

Maatschappelijke opvang betreft opvang van mensen die door uiteenlopende problemen dakloos of thuisloos zijn geworden. Bijvoorbeeld door relatieproblemen, (huiselijk) geweld, een psychiatrische aandoening of geldproblemen. Maatschappelijke opvang omvat niet alleen het (tijdelijk) verlenen van onderdak, maar ook het verstrekken van maaltijden en individuele begeleiding. Waar mogelijk wordt gestreefd naar rehabilitatie: terugkeer naar een zelfstandig en zelfredzaam leven.

Voorbeelden zijn Blijf van m'n lijfhuizen, sociale pensions, passantenverblijven, dag- en/of nachtopvang en opvanghuizen voor thuisloze jongeren.

Doelgroep:

Dak- en thuislozen;
betrokkenen bij huiselijk geweld.

Regionale voorzieningen/aspecten:

Steunpunt Huiselijk Geweld
Sociaal Pension
Bureau Slachtofferhulp

Regionale voorzieningen/aspecten: Crisisopvang (de Vluchtheuvel)

Regionale beleidsvoorbereiding en bestuurlijke inbedding:

Beleidsvoorbereidend: Platform maatschappelijke zorg. Bestuurlijk: wethoudersoverleg
Maatschappelijke Dienstverlening en portefeuillehoudersoverleg Gezondheidszorg.

Meerwaarde regionale samenwerking:

Ja, gemeente Hilversum is centrumgemeente en voert beleidsregie in overleg met alle betrokkenen. De gemeente Hilversum en de GGD zijn een nieuw beleidsplan maatschappelijke zorg aan het voorbereiden voor de periode 2008 – 2011.

5.8. Het bieden van openbare geestelijke gezondheidszorg

De gemeente regelt activiteiten ter bevordering van de openbare geestelijke gezondheidszorg en zorgt voor afstemming tussen de verschillende activiteiten en instanties. Doel is om het bereiken en begeleiden van kwetsbare mensen maar ook om preventie.

Het betreft uiteenlopende problematiek als psychische problemen, eenzaamheid, depressie, ADHD, pesten, dementie, autisme, geweld of rouw.

Voorbeelden zijn slachtofferhulp, crisismeldpunten, behandeling door het Symfora, Vangnet en Advies, lotgenotengroepen, en telefonische hulpdiensten.

Doelgroep:

Zorgmijders;
kwetsbare personen en risicogroepen.

Regionale voorzieningen/aspecten:

Vangnet en Advies.

Regionale beleidsvoorbereiding en bestuurlijke inbedding:

Beleidsvoorbereidend: Platform maatschappelijke zorg. Bestuurlijk: wethoudersoverleg
Maatschappelijke Dienstverlening en portefeuillehoudersoverleg Gezondheidszorg.

Meerwaarde regionale samenwerking:

Ja, gemeente Hilversum is centrumgemeente en voert beleidsregie in overleg met alle betrokkenen. De gemeente Hilversum en de GGD zijn een nieuw beleidsplan maatschappelijke zorg aan het voorbereiden voor de periode 2008 – 2011.

5.9. Bieden ambulante verslavingszorg

Dit prestatieveld betreft de hulp aan verslaafden en het voorkomen dat mensen verslaafd raken. Het gaat niet alleen om drugsverslaving, maar ook om bijvoorbeeld alcoholverslaving en gokverslaving. De centrumgemeente zorgt dat dit beleid in goede samenhang en in samenwerking met de uitvoerende instanties (bijvoorbeeld Jellinek) wordt uitgevoerd. Individuele geneeskundige zorg is niet de taak van de gemeente.

Doelgroep:

Verslaafden.

Regionale voorzieningen/aspecten:

Jellinek.

Regionale beleidsvoorbereiding en bestuurlijke inbedding:

Beleidsvoorbereidend: Platform maatschappelijke zorg. Bestuurlijk: wethoudersoverleg
Maatschappelijke Dienstverlening en portefeuillehoudersoverleg Gezondheidszorg.

Meerwaarde regionale samenwerking:

Ja, gemeente Hilversum is centrumgemeente en voert beleidsregie in overleg met alle betrokkenen. De gemeente Hilversum en de GGD zijn een nieuw beleidsplan maatschappelijke zorg aan het voorbereiden voor de periode 2008 – 2011.

6. Aandachtspunten voor de WWZ-regisseur

De WWZ regisseur zal aandacht moeten hebben voor:

- Het voorkomen van overlappingsen bij producten;
- participatie inbedden in regionale prestatievelden;
- aandacht hebben voor prestatieafspraken met instellingen en de controle hierop.

7. Besluit

In te stemmen met:

1. De regionale Visie en uitgangspunten van de Wet maatschappelijke ondersteuning;
2. de notitie betrekken bij de uitvoering van Wonen, Welzijn en Zorg.

Bijlage 3: Weergave van opmerkingen uit de inspraak

1. Informatie vanuit het platform WMO
2. Verslag inspraakavond WMO

Ad. 1. Informatie vanuit het platform WMO

Verslag van bespreking vierjarig beleidsplan WMO met platform WMO op 18 februari 2008

aanwezig:

Mevrouw H. Griffioen: Lokale Clientenraad en mantelzorgers

Mevrouw H. Janssen: Ouderenbonden

Mevrouw N. Hageman: Ouderenbonden/VAC

De heer T. Stalenhoef: Ouderenbonden

Mevrouw T. Geurts van Kessel: Lichamelijk Gehandicapten en Chronisch Zieken

Verhinderd waren: De heer R. Ruwers namens de Regionale Cliëntenraad WMO de en Mevrouw M. de Haas van Zorgbelang

Opening

Mevrouw Moote heet iedereen welkom en geeft aan hoe zij het vierjarig beleidsplan wil bespreken. We lopen allereerst de nota door. Daarna bespreken we de vier vragen die iedereen ontvangen heeft. Ten eerste of de thema's akkoord zijn en of er nog iets vergeten is. Daarnaast horen we graag suggesties.

Bespreking nota WMO.

Theo Stalenhoef steekt als eerste van wal. Daarna ontstaat een gesprek over de nota waaraan iedereen deelneemt. Op gestelde vragen wordt zoveel mogelijk antwoord gegeven. Suggesties worden opgeschreven om verwerkt te worden in de nota.

Men vindt de nota er goed uit zien en deze is goed leesbaar.

Kwaliteit zorgverlening:

Vraag: Men vraagt zich af hoe om wordt gegaan met het zeer recente wetsvoorstel waarbij men er naar streeft om zo min mogelijk met Alpha hulp te werken. Gaan wij dit verwerken in de functie-eisen bij de aanbesteding.

A: In de nieuwe functie beschrijving willen wij inderdaad dat een groot deel van de mensen in dienst zijn. Echter als burgers zelf Alpha hulpen in dienst willen hebben dan zijn zij vrij om dat ook kunnen doen.

Vraag: Hoe houden wij zicht op de kwaliteit van de hulp bij het huishouden.

A: In de functie eisen proberen wij daarover een uitspraak te doen. Op het moment dat Alpha hulpen in dienst zijn bij instellingen kunnen de instellingen verplichten een opleiding te volgen. Niet iedereen wil dit. De huidige Alpha hulpen werken niet altijd mee aan opleidingen omdat zij dan niets verdienen.

Vraag: Kan het onderscheid HH1 en HH2 verdwijnen.

A: Onze insteek is om uit te gaan van een zorgfunctie waarin de signaleringsfunctie is opgenomen, maar er dient ook doorgeleiding van de gesignaleerde problemen plaats te vinden. Ook dit moet een plaats krijgen. Hoe dit precies eruit komt te zien moet nog worden geformuleerd.

Lokale loketten:

Vraag: Hoe wordt er omgegaan met de loketten, de informatie voorziening lokaal. Er staat in de nota erg weinig over de visie op informatievoorziening. Dit wordt gemist in de nota. Dit zou uitgewerkt moeten worden. Op pag. 25 is de uitwerking in de nota bij het loket te weinig

concreet. Dit moet concreter. Wat willen wij met de loketten in en buiten Wijdmeren? A: Dit nemen we mee voor een nadere uitwerking. We zullen hier in de toekomst op terugkomen.

Pag. 26 tekstuele aanpassingen.

Mantelzorg:

Wat betreft de uitvoering van de mantelzorg is er weinig concreet aanbod vanuit de st. Mantelzorg aangegeven. *Vraag:* Is er een mogelijkheid om dreigende overbelasting van mantelzorger te voorkomen.

A. De zorg voor Mantelzorgers is een van de speerpunten in het beleid, waarbij proberen ze via verschillende kanalen te benaderen, een van die kanalen is bijv. het activerend huisbezoek.

Vraag: Is het een optie om daarbij de adressen van de WVG/OV taxibestand uit het verleden te bekijken. Die mensen kunnen gericht worden aangeschreven. A: Dit is wel een idee maar daar moet zorgvuldig mee om worden gegaan.

Bij pag. 15.(onderzoek Huizen): Er is bevestiging van het feit dat de mantelzorgers, de regellast als zeer zwaar ervaren. Maar dit geldt niet alleen voor mantelzorgers maar voor iedereen, alle doelgroepen.

Een tekstuele toelichting bij de begrippenlijst voor wijksteunpunten en wat daar minimaal aan functie in moet, wordt gemist. A: Dit zullen we aanvullen.

Participatie

De nota zegt dat de burger centraal moet staan in de WMO maar ook de burgerparticipatie moet in de WMO centraal staan. Burgerparticipatie maakt gebruik van de bestaande netwerken. Hier wordt door de gemeente veel te weinig gebruik van gemaakt. Dit geldt voor het jeugdzaken en maar ook voor huisvestingsbeleid bijv. door onvoldoende gebruikmaking van de Vrijwilligers Advies Commissie. Zij kunnen ook bij ingewikkelde woningaanpassing als adviseur geraadpleegd worden.

Protocol huishoudelijke zorg:

Vraag: Pag 17. Hoe gaat het protocol gebruikelijke zorg om met de draaglast van mensen om overbelasting te voorkomen.

A: Er wordt in dit protocol aangegeven dat indien de andere gezinsleden niet in staat zijn de verzorging van het huishouden op zich te nemen er toch ingezet kan worden. Dit wordt per geval bekeken.

Het kan wel in het protocol staan maar als er niet op huisbezoek wordt gegaan bij indicatie wordt het niet opgemerkt. Meer op huisbezoek gaat wordt een als heel goed initiatief ondersteund. Dit moet echt gebeuren.

Tot slot: Gekozen thema's en tips vanuit het Platform

Wat betreft de vier thema's. Goed gekozen.

Raadpleging burger: Is er bij de inspraak nagedacht over de plek waar dit wordt gehouden. is deze plek toegankelijk voor rolstoelgebruikers. De Dobber heeft een invaliden toilet en is centraal gelegen.

Tip voor vervoer: geef mensen die niet snel bij de deur kunnen zijn (je moet daar binnen vijf minuten zijn en dus dan klaarstaan) een speciale pas zodat chauffeurs met vertraging rekening kunnen houden. A: Deze tip zal ik doorgeven.

Procedure afhandeling aanvraag: Is het mogelijk om bij de procedure aan te geven hoe lang de afhandeling gaat duren. Dit in verband met de verwachtingen die er zijn. A. We zullen kijken of we dit goed van te voren kunnen aangeven.

Ad. 2. Verslag inspraakavond WMO

Gemeente Wijdmeren – Inspraakavond vierjarig beleidsplan Wmo woensdag 23 april 2008

Aanwezig:	Lia Moote	wethouder
	Frank Ratelband	gespreksleider
	Ria Zoetmulder	behandelend ambtenaar
	Piet Ambachtsheer	Anbo
	Rien van den Broeke	
	Miep van Hattem	raadslid
	Rieks Karssemeijer	raadslid
	Hetty Kastelein	raadslid
	Els de Kwant	
	Roelie Mansveld	
	Joop Norbart	
	Leen ten Rouwelaar	
	Atie Schimmel	
	Theo Stalenhoef	KBO
	Ben Steenvoorden	
	Lida van de Vliet	
Notulen:	Majne van de Merwe	Rosenbaum Select notulisten & verslaggevers

Opening en inleiding

De heer Ratelband heet de belangstellenden welkom en opent de bijeenkomst. Het college van burgemeester en wethouders heeft de inwoners van Wijdmeren uitgenodigd om mee te praten over het Wmo-beleid in de gemeente. Wethouder mevrouw Moote verduidelijkt dat de Wet maatschappelijke ondersteuning nogal abstract is en niet zo heel bekend. Het uitgangspunt van deze wet is dat iedereen, jong en oud, moet kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven, erbij moet kunnen horen. Ondersteuning zoals bijvoorbeeld huishoudelijke hulp, een taxipas of een aanpassing in de woning kan mensen in staat stellen om zelfstandig zaken te ondernemen zoals familiebezoek, een avondje uit of deelname aan een cursus. Het Wijdemeerse college vindt die dingen belangrijk, maar hecht er ook aan dat mensen hun eigen huishouding kunnen blijven voeren, waardoor zij zo lang mogelijk in de voor hen zo vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen.

Het gemeentelijk welzijnsbeleid staat los van de Wmo, maar heeft daar zijdelings toch wel enigszins mee te maken. Zo is het bijvoorbeeld belangrijk dat de gemeente gebouwen in wijken in stand kan houden ter bevordering van de leefbaarheid in de kernen. Als de gemeente goed subsidiebeleid voert, kunnen verenigingen bloeien en in een maatschappelijke behoefte voorzien. Vrijwilligers, aan die verenigingen verbonden, kunnen dan op een plezierige manier hun werk blijven doen.

Het vierjarig Wmo-beleidsplan heeft in Wijdmeren de titel "Ieder mens telt" gekregen. Iedereen moet aan de samenleving kunnen deelnemen op zijn of haar eigen manier en het college spant zich daarvoor in. Uit tevredenheidsonderzoek is gebleken dat Wijdmeren het heel aardig doet; in sommige opzichten zelfs beter dan omliggende gemeenten. Toch kan het altijd beter, zo vindt de wethouder, en daarom is deze informatieavond belegd. Hebben de deelnemers tips? Wat

vinden zij dat beter kan? Het college is vooral geïnteresseerd in de mening van mantelzorgers daarover.

Met gebruikmaking van de bevindingen van vanavond wil de gemeente komen tot een breed gedragen beleidsnota. Onder de bezoekers zijn zowel tevreden als ontevreden gebruikers van de Wmo, enkele mantelzorgers, vertegenwoordigers van ouderenbonden en raadsleden van Wijdemeren.

Mantelzorgers

Mantelzorgers zijn mensen die voor een hulpbehoevend gezins- of familielid zorgen of bijvoorbeeld voor een buurman of –vrouw. Veel mantelzorgers weten niet eens dat zij mantelzorger zijn; de hulp die zij bieden vinden zij heel gewoon. Een van de aanwezigen vertelt dat hij voor zijn hoogbejaarde vader zorgt en zich daar wel eens zorgen om maakt. Net als deze vader willen veel ouderen niet graag in een verzorgingshuis gaan wonen, wat begrijpelijk is, maar wat wel de nodige druk en drukte geeft voor de mantelzorger. Hoe kun je een mantelzorger enigszins ontlasten? Onder andere op deze vraag hoopt de gemeente vanavond een antwoord te krijgen.

Wat gebeurt er als er een mantelzorger wegvalt? Volgens mw. Zoetmulder hangt dat van de gezinssituatie af. Moeten er nog kinderen worden verzorgd? Dan komt er huishoudelijke zorg. Natuurlijk blijven er altijd individuele moeilijke gevallen, zoals bijvoorbeeld een op zichzelf wonende, verstandelijk gehandicapte na het overlijden van zijn of haar ouders. Dit is geen standaard situatie, waarvoor dan ook geen standaard oplossing zal worden gekozen.

Wmo-beleid van de gemeente Wijdemeren

Behandelend ambtenaar mevrouw Zoetmulder onderstreept de uitleg van de wethouder: het is belangrijk dat de voorzieningen in de Wijdemeerse dorpen op peil blijven zodat mensen lang, zelfstandig en met plezier in hun eigen huis kunnen blijven wonen.

In oktober 2007 heeft de gemeente een tevredenheidsonderzoek gedaan onder vijfhonderd bewoners. Ongeveer de helft van de verspreide formulieren kwam ingevuld terug – een goede score. De uitslag stelde lang niet teleur, al werden er ook wel fouten gemeld en zaken die echt niet goed gegaan zijn.

- Ten aanzien van de OV-taxi liet de onderzoeksuitslag een slechte score zien. Gebruikers vinden de omrij- en wachttijden van de taxi veel te lang. De OV-taxi is daarom aangemerkt als belangrijk aandachtspunt voor de komende jaren en de gemeente heeft behoefte aan suggesties ter verbetering.
- Sommige mensen gaven aan dat zij te lang op hun voorziening hadden moeten wachten; ook daarvan heeft de gemeente nota genomen. Hoe kan een aanvraagprocedure worden verkort zodat mensen eerder hun voorziening krijgen?
- Huishoudelijke zorg wordt niet altijd tijdig geleverd omdat er veel tijd verstrijkt tussen aanvraag en toewijzing. De gemeente wil dat aanvragers zo snel mogelijk de hulp en zorg geleverd krijgen die zij nodig hebben en daaraan zal zij samen met de zorgleverancier dan ook de nodige aandacht besteden. Doel is om de juiste zorg op het juiste moment te leveren.
- Over mantelzorg kwam uit het tevredenheidsonderzoek niets naar voren. De aandacht voor die wijze van zorg is nieuw, onder andere omdat veel mantelzorgers niet weten dat zij dat zijn – het kwam al eerder ter sprake.

In een korte film over mantelzorg wordt duidelijk dat de zorg voor zieken, ouderen en gehandicapten zonder mantelzorgers onbetaalbaar en onmogelijk zou worden. De gemeente

Wijdmeren werkt samen met de Stichting Mantelzorg (steunpunt mantelzorg Gooi- en Vechtstreek). In het komende jaar zal deze stichting mantelzorgers op alle mogelijke manieren ondersteunen in opdracht van de gemeente. Met informatieve vragen kunnen mantelzorgers er terecht, maar ook met verzoeken om ondersteuning of vervangende opvang. Dergelijke vervangende opvang wordt *respijtzorg* genoemd; de mantelzorger zelf is dan in de gelegenheid om er eens een dagje tussenuit te gaan.

Algemene klachten

Mevrouw De Kwant geeft aan dat de aanvraagprocedures bij Opmaat, Wisselwerk en het CIS sterk te wensen overlaten. Zo kreeg een ouder echtpaar dat om een parkeerplaats voor de deur vroeg, van de behandelend ambtenaar te horen: "Dat krijgt u toch niet, want de buurt maakt daar bezwaar tegen." Een ms-patiënte die om een extra toilet met afvoer op de tweede verdieping vroeg, werd geconfronteerd met niet ter zake doende medische vragen. Een rolstoelgebruiker, die dringend een nieuwe rolstoel nodig had, moest onnodig lang wachten omdat het zo lang duurt voordat Wisselwerk de leverancier een opdracht verstrekt. Een gebruiker van een scootmobiel die haar vervoermiddel graag wilde uitbreiden met vering en een hoofdsteun, moest tot haar verbazing een heel nieuwe aanvraag voor een scootmobiel indienen. Mevrouw De Kwant heeft ook persoonlijke slechte ervaringen: zowel voor de Wmo als voor de voorgaande wetten worden aanvragen om onbegrijpelijke redenen afgewezen. Vaak werd zij van het kastje naar de muur gestuurd en het is haar grote zorg dat de bureaucratie niet verdwijnt met de komst van de Wmo. Op de betreffende afdelingen werken immers nog steeds dezelfde mensen. Zij hoopt dat het nieuwe beleidsplan aanwijzingen bevat voor het verkorten van procedures en kortere doorlooptijden. Voorzieningen zijn immers vaak direct nodig en mensen kunnen er dringend om verleggen zitten.

Het is mevrouw Zoetmulder duidelijk dat het niet alleen om procedures en doorlooptijden gaat, maar ook om de opstelling van de behandelaars van aanvragen. Dit gaat dan niet om één persoon maar om een keten van mensen bij verschillende organisaties die daaraan werken. Aan verkorting van procedures moeten alle schakels in de keten meewerken en dat betekent voor velen een heel andere manier van werken. Dergelijke veranderingsprocessen hebben tijd nodig en die tijd moet worden benut door medewerkers steeds te wijzen op de nood van aanvragers en het feit dat zo'n bureaucratische behandeling geen prettige indruk maakt. Vanaf het begin is het duidelijk geweest dat de Wmo met beperkte middelen uitgevoerd moest worden, maar de opvatting dat (dus) eerder niet dan wel moet worden verstrekt, deelt de gemeente Wijdmeren zeker niet. Het moet andersom. De medewerker aan het loket moet een dienstverlenende houding hebben en moet niet als eerste denken: hoe krijg ik deze cliënt zo snel mogelijk weg en hoe houd ik het geld in kas?

Een van de aanwezigen – vader van een gehandicapte zoon – vraagt zich af of er bij de gemeente wel iemand werkt die coördineert en het hele werkveld overziet. Hem is gebleken dat individuele medewerkers meestal echt hun best wel doen; het is het overzicht dat ontbreekt. Deze mening wordt gedeeld. Een andere aanwezige pleit ervoor, voor dergelijke aanvragen één vast punt in te richten.

Mevrouw Zoetmulder legt uit dat aanvragers voor voorzieningen bij meerdere instanties terecht kunnen, te weten bij de Wmo (de gemeente), bij het ziekenfonds (de zorgverzekeraar) en bij de AWBZ (Zorgkantoor, rijksoverheid). Voor Wijdmeren wordt de Wmo door de gemeente Hilversum uitgevoerd. Waarom worden er geen termijnen bepaald binnen welke een aanvraag afgehandeld moet zijn? Die zijn er, zegt mevrouw Zoetmulder, maar die worden overschreden. Het gaat in bandbreedten: van de 800 aanvragen moet 80% binnen de vastgestelde norm worden afgehandeld. Een van de aanwezigen vindt dat er onmiddellijk iets moet gebeuren op het gemeentehuis zodra er een termijn wordt overschreden. Er moet niet na een jaar worden geconstateerd dat het gemiddelde heel behoorlijk is gehaald. Bij de uitzonderingen gaat het immers om mensen die dringend om hulp verleggen zitten. Wellicht kan bepaald worden dat men

in Hilversum de gemeente Wijdmeren direct moet inlichten als termijnen niet gehaald worden en kan dit in het samenwerkingscontract worden vermeld.

Hoe komen mensen erachter waar zij naartoe moeten? Onder andere via het algemene informatienummer van de gemeente. Mensen krijgen daar dan informatie en moeten met die informatie zelf verder aan de slag. Niet iedereen kan dat; velen hebben behoefte aan ondersteuning bij het regelproces. Enkele deelnemers adviseren mevrouw Zoetmulder om erop te letten dat de lijnen kort blijven. Mensen willen best één keer al hun gegevens invullen en al het benodigde papierwerk verstrekken, maar niet steeds maar weer opnieuw. Daarnaast moet er goed en zorgvuldig aan dossiervorming worden gedaan.

Mevrouw Zoetmulder legt uit dat de gemeente alleen maar kan aanpakken wat binnen de Wmo valt. Volgens één van de aanwezigen zou de gemeente er dan ook voor moeten zorgen dat alle aanvragen op één punt uitkomen; een leverancier is er immers alleen maar mee gebaat als de zaken prettig en soepel verlopen. De genoemde drie partijen (gemeente, zorgverzekeraar, rijksoverheid) moeten gewoon beter samenwerken. De gemeente is echter de kleinste partij. Afstemming is wel mogelijk, maar dan op uitvoeringsniveau want enorme organisaties zoals zorgverzekeraars zijn heel moeilijk toegankelijk. Tussen gemeenten onderling is er wel overleg over dit soort zaken. De suggestie wordt gedaan om hierover eens contact op te nemen met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Volgens mevrouw Zoetmulder wordt daarover op dat niveau wel gesproken, maar dit soort zaken zijn gewoon heel lastig snel te regelen. Dit heeft onder andere met financiering te maken. Bepaalde zaken kunnen bij de gemeente zelf echter al wel worden aangepakt, zoals bijvoorbeeld de houding en opstelling van de loketambtenaar en de dienstverlenende instelling. Als dat verbetert en als mensen meer het gevoel krijgen dat zij echt worden ondersteund zal het al een stuk beter gaan. Eén formulier komt er ook, namelijk met de invoering van het burgerservicenummer.

Geld van de welzijnswet en de WVG was al overgeheveld naar het gemeentefonds en dat gaat nu ook gebeuren met geld uit de AWBZ. Houdt de gemeente daar geld aan over? Wethouder mevrouw Moote merkt op dat zij daar heel blij mee zou zijn, maar dat dit niet het geval is. Mocht er geld overblijven, dan zet de gemeente dat in een aparte voorziening en dat geld wordt vervolgens uitsluitend besteed aan zaken waarvoor het bestemd is. De gemeente koopt er dus echt geen lantaarnpalen voor. De oude WVG-gelden zijn in het gemeentefonds gestort. Dat is een open-eindregeling, wat wil zeggen dat iedereen die voor een voorziening in aanmerking komt, deze ook echt krijgt, dus ook als het gemeentefonds geld tekort komt.

OV-taxi en overige mobiliteit

De voorziening die “de taxi” wordt genoemd is een product van Connexxion. Je kunt deze taxi een uur van te voren bellen, wordt omstreeks het afgesproken tijdstip opgehaald en gebracht naar een bestemming die binnen vijf openbaar vervoerszones ligt. Als je verder wilt, kun je met Valies reizen.

“Individuele vervoersvoorziening” is iets anders, dat is een oude regeling die op zijn eind loopt. Er was ooit een voorziening die Aanvullend Openbaar Vervoer heette. Daar kon je gebruik van maken voor vervoer, uitsluitend in de eigen regio en niet daarbuiten. Buiten de grens van de eigen regio moesten gebruikers een hoger tarief betalen. Speciaal voor die afstanden buiten de eigen regio ontwikkelden de gemeenten in de Gooi- en Vechtstreek de *individuele vervoersvoorziening* die mensen tegemoet kwam in de kosten voor buitenregionaal vervoer. Omstreeks 2002 werd gestart met Traxx, een voorloper van Valies. Destijds vervoerde Traxx mensen over langere afstanden, dus ook buiten de eigen regio, zoals Valies dat nu doet. Nu kun je met Valies tegen strippenkaarttarief reizen en daarmee is de individuele vervoersvoorziening van € 96,= per kwartaal overbodig geworden; reizen buiten de eigen regio kost immers niets

extra's meer. Wijdmeren wil die individuele vervoersvoorziening daarom laten vervallen omdat het een oneigenlijke vergoeding is geworden.

Volgens een van de aanwezigen is met de komst van Valies het probleem echt niet opgelost. Vervoer buiten de regio blijft duur; een reis van 100 km. heen en terug kost € 32,= en vooral ouderen met een aow-uitkering kunnen dat niet betalen. Volgens mevrouw Zoetmulder is dat een ander probleem, namelijk een inkomensprobleem. Met de individuele vervoersvoorziening uit het verleden heeft dit niets te maken. Er bestaat wel een regeling voor individueel vervoer, maar die is er uitsluitend voor mensen die geen of niet goed gebruik kunnen maken van de OV-taxi. Anderen kunnen een taxipas aanvragen en niemand heeft én een taxipas én een individuele vergoeding.

Mevrouw Moote wijst erop dat er nauwelijks openbaar vervoer is in Wijdmeren en dat daarom de gemeente heel coulant is met vervoersvoorzieningen. Zo verstrekt Wijdmeren veel gemakkelijker een taxipas dan andere gemeenten; dat is een voorbeeld van het eigen beleid dat Wijdmeren voert. Dit heeft helemaal niets te maken met het vervoersbeleid van de gemeente Hilversum. Sommige mensen vinden het beleid in gemeenten als Weesp en Hilversum heel slecht en zij zijn bang dat Wijdmeren dat gaat overnemen. Daar is geen sprake van, aldus de wethouder.

Over de vervoersvoorziening het volgende: dat is een provinciale regeling waarbij Wijdmeren heeft mogen aansluiten maar niet over mee heeft kunnen onderhandelen. Klachten worden zo goed mogelijk verzameld, en aan de provincie doorgemeld.

Voor zover mevrouw Moote weet, loopt de verbintenis met de provincie voorlopig nog niet af. Als het voor 2009 aan de orde zou zijn, zou zij dat beslist al hebben geweten; misschien geldt het voor 2010. Daarover zou laatst een informatieavond zijn geweest in Hotel Laapershoek. Mevrouw Zoetmulder gaat dit nog na.

Over OV-taxi wordt heel veel geklaagd, dat kwam in het tevredenheidsonderzoek ook al naar voren. De klachten zijn bij mevrouw Moote en mevrouw Zoetmulder bekend. Mogelijk is een chauffeurstekort de oorzaak en daarover zal dan ook zeker met de aanbieder – Connexxion – worden gesproken.

Er zijn ook veel klachten over aan- en omrijdtijden en dat komt omdat routes worden uitgestippeld door een computerprogramma. Waarschijnlijk wordt dit met een beter programma al voor een groot deel opgelost. Lange wachttijden ontstaan vermoedelijk omdat taxi's langer blijven wachten om te kijken of er toch nog iemand komt. Het is nu eenmaal rendabeler rijden met een volle taxi.

Een andere klacht over OV-taxi is dat je geen bagage mag meenemen. Volgens mevrouw Zoetmulder is met Connexxion overeengekomen dat er bagage mee mag, mits dat een dag van te voren is aangemeld. Het staat ook in de folder van OV-taxi vermeld. Omdat niet iedereen daar erg in heeft, zou het aardig en klantvriendelijk zijn als de telefonist bij een aanvraag even zou vragen of de passagier misschien bagage bij zich heeft.

Woningaanpassingen

Het uitgangspunt van de voormalige Wvg én van de nieuwe Wmo is dat de meest adequate en goedkoopste voorziening wordt verstrekt. Daarom is in de gemeentelijke verordening vermeld dat als tweede toilet, bijvoorbeeld op een bovenverdieping, een vermaler de voorkeur heeft. Dit is namelijk adequater en goedkoper dan een compleet toilet met afvoer omdat van te voren niet bekend is wat er allemaal voor hak- en breekwerk in een huis moet worden gedaan. Bovendien is zo'n vermaler vrijwel altijd alleen maar bedoeld voor nachtelijk toiletbezoek. In bepaalde gevallen kan wel van de verordening worden afgeweken. Mensen met chronische darmklachten bijvoorbeeld, krijgen altijd een extra toilet met een gewone afvoer. Naar aanleiding van de gedachtenwisseling die hierop volgt stelt mevrouw Moote dat misschien in de beleidsnota kan

worden opgenomen dat op de regel een uitzondering wordt gemaakt als bouwkundig onderzoek in de woning daartoe aanleiding geeft. Het maakt voor de kosten namelijk nogal wat uit of er voor een extra afvoer door centimeters dik beton moet worden geboord of door een simpele houten vloer.

Algemene vragen

De groep die van de Wmo gebruik zal maken, zal steeds groter worden zegt raadslid de heer Karssemeijer. Speelt de beleidsnota voldoende in op die toekomstige ontwikkelingen? Kan het ambtelijk apparaat het wel aan, nu en later? Mevrouw Zoetmulder wijst erop dat Wijdemeren voor deze wet geen eigen ambtelijk apparaat heeft. De Wmo wordt voor Wijdemeren in Hilversum uitgevoerd en mevrouw Zoetmulder is de enige ambtenaar in Wijdemeren die toeziet op beleid en uitvoering.

Hoeveel mensen maken er nu gebruik van de Wmo in Wijdemeren? Dat staat in de nota vermeld. Een samenvatting van de nota is bij de balie af te halen en daarin staan ook de cliëntenaantallen vermeld, gespecificeerd per voorziening.

Open buitenvervoer (scootmobiel)	106 bewoners
Gesloten buitenvervoer	2
Overige vervoermiddelen (driewiel fiets)	34
Pasje voor collectief vervoer	983
Individuele regeling (die binnenkort vervalt)	145
Rolstoel	243
Elektrische rolstoel	22
Trapliften	118
Toiletvoorzieningen	18
Huishoudelijke zorg	533

Voor een gemeente van 23.500 inwoners zijn dit behoorlijke aantallen. Vanuit de zaal wordt opgemerkt dat niet in de beleidsnota is vermeld hoeveel mensen er niet op de hoogte zijn van de voorzieningen. Volgens de wethouder wordt er op alle mogelijke manieren aandacht voor de Wmo gevraagd. In principe zou iedereen ervan op de hoogte kunnen zijn, al moet het wel herhaald blijven worden.

Niet aan Wmo gerelateerd

In gemeentelijke informatie a.u.b. géén groene letters meer op zwart papier. Oude mensen kunnen dat niet lezen.

Er zijn ook positieve ervaringen: aanmeten van een stoel dat prima ging, een geweldig vlot verlopen aanvraag voor een invalidenparkeerplaats of het vlekkeloos regelen van aanpassingen in huis. Het is aanvragers die dit melden alleen niet duidelijk waarom dat allemaal via wel drie instanties moet.

Afsluiting

Mevrouw Moote bedankt alle aanwezigen dat zij de moeite hebben willen nemen om de informatieavond te bezoeken. De opmerkingen stelt zij op prijs en het is haar duidelijk geworden dat er aan de beleidsnota nog wel wat verbeterd kan worden. Het contact met Hilversum – de gemeente die de Wmo voor Wijdemeren uitvoert – kan wat frequenter en intensiever. Aan een systeem om dossiers aan te leggen en deze gemakkelijk te kunnen raadplegen, wordt gewerkt evenals aan één standaardformulier. Klantvriendelijkheid van het behandelend personeel staat hoog op het aandachtspuntenlijstje. De suggestie om bij aanvragen voor aanpassingen in huis

(bijvoorbeeld een tweede toilet) de situatie ter plaatse te gaan opnemen, wordt meegenomen. Mogelijk kan zo'n inspectie standaard in de verordening worden vermeld.

Vervoer blijft een lastige kwestie. Alle klachten worden steeds wel aan de provincie gemeld maar daar is bepaald dat 8% klachten in de gehele provincie Noord-Holland is toegestaan. Wijdmeren zal er wel aandacht voor blijven vragen en gemeenteraden en wethouders moeten alert zijn wat dat betreft.

Binnenkort komt er voor Wijdmeren een nieuwe Wmo-krant; deze wordt huis-aan-huis bezorgd. De wethouder adviseert de aanwezigen, die krant te bewaren. Er staan handige bereikbaarheidsgegevens in.

Hierna sluit de heer Ratelband de bijeenkomst.